

รายงานสถานการณ์ ด้านเด็กและเยาวชน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

คำนำ

กรมกิจการเด็กและเยาวชนได้จัดทำรายงานสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานสถานการณ์ ประเด็นสำคัญด้านเด็กและเยาวชน ที่ได้รับความสนใจอยู่ในขณะนี้ โดยมีเป้าหมายเพื่อรวบรวมและเผยแพร่สถิติ แนวโน้ม รวมถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน โดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม สามารถนำไปเป็นข้อมูลเพื่อประกอบการทำงานได้ตามความเหมาะสม

กรมกิจการเด็กและเยาวชน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านเป็นอย่างยิ่ง

กรมกิจการเด็กและเยาวชน
สิงหาคม 2563

สารบัญ

คำนำ

ก

สารบัญ

ข

ข้อมูลกรมกิจการเด็กและเยาวชน

1

สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน

3

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

4

การจัดบริการสวัสดิการสังคมให้กับเด็ก
ในสถานรองรับ 30 แห่ง

13

สภาเด็กและเยาวชน

21

บ้านพักเด็กและครอบครัว

23

การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

28

สารบัญ (ต่อ)

พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์

33

1. ปัญหาติดเกมออนไลน์

34

2. ปัญหาติดพนันออนไลน์

36

3. ปัญหาการถูกกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

40

เด็กจมน้ำ

43

เด็กติดยาเสพติด

46

เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

51

สารบัญ (ต่อ)

สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนจากสื่อ

54

ประจำเดือนมกราคม 2563

54

ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2563

56

ประจำเดือนมีนาคม 2563

58

ประจำเดือนเมษายน 2563

60

ประจำเดือนพฤษภาคม 2563

62

ประจำเดือนมิถุนายน 2563

64

ประจำเดือนกรกฎาคม 2563

66

ประจำเดือนสิงหาคม 2563

68

ข้อมูลภารกิจงานเด็กและเยาวชน

กรมกิจการเด็กและเยาวชน จัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2558 ตามพระราชบัญญัติการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) เพื่อยกระดับงานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนของประเทศไทย โดยเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบาย มาตรการ และกลไกสำหรับภาครัฐและภาคเอกชน ในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ และการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กและเยาวชน ตลอดจนงานด้านการประสานเครือข่าย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทย

กรมกิจการเด็กและเยาวชน ดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ โดยมีการกิจสำคัญ ได้แก่

(1) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนตามช่วงวัย โดยได้สนับสนุนอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ตั้งแต่แรกเกิด จนถึงอายุ 6 ปี รายละ 600 บาทต่อเดือน เพื่อให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสม การจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อยกระดับคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกสภาเด็กและเยาวชน ทุกระดับ ทั้งในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด กรุงเทพมหานคร และระดับประเทศ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

(2) ด้านการคุ้มครองสวัสดิภาพและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน โดยมีเป้าหมายให้เด็กและเยาวชนได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิบนพื้นฐานความรับผิดชอบร่วมกันดำเนินการเฝ้าระวังสถานการณ์ปัญหาทางสังคม มีการตั้งเครือข่ายคุ้มครองเด็กในระดับตำบล การจัดตั้งศูนย์ทำนุและนាំปรึกษาด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัวในบ้านพักเด็กและครอบครัว 77 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งเป็นหน่วยงานในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ ยังดำเนินการด้านการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กตามพันธกรณี ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ

(3) ด้านการจัดสวัสดิการแก่เด็กและเยาวชน เป็นการจัดบริการให้แก่เด็กในสถานรองรับ จำนวน 30 แห่งทั่วประเทศ เพื่อเป็นการพัฒนาสงเคราะห์ ค้ำครองและฟื้นฟูให้เด็กเหล่านี้ โดยการบริการจัดสวัสดิการพื้นฐานที่จำเป็นส่งเสริมการศึกษา และพัฒนาศักยภาพตามความสามารถและความสนใจของเด็ก ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กในสถานรองรับ : เพชรน้ำหนึ่ง เพื่อให้เด็กได้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเอง ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข นอกจากนี้ ยังดำเนินการในด้านการจัดหาครอบครัวทดแทน การจัดหาครอบครัวบุญธรรมให้แก่เด็กเหล่านี้อีกด้วย

กรมกิจการเด็กและเยาวชน ยังคงมีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน การค้ำครองและพิทักษ์สิทธิ์เพื่อให้พวกเขาเหล่านี้ได้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ มีศักยภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต อันจะส่งผลให้ประเทศมีความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

หน่วยงานภายในกรมกิจการเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย

1. สำนักงานเลขานุการกรม
2. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
3. กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว
4. กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน
5. ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม
6. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
7. กลุ่มตรวจสอบภายใน
8. ศูนย์ปฏิบัติการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

วิสัยทัศน์

เด็กและเยาวชนมีความเป็นพลเมือง เก่ง ดี มีสุข และสร้างสรรค์

พันธกิจ

- 1) พัฒนานโยบายและมาตรการด้านเด็กและเยาวชนในเชิงรุก
- 2) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเสริมสร้างทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนที่จำเป็นในการดำรงชีวิตตามช่วงวัย
- 3) พัฒนาและเชื่อมโยงระบบคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ครอบคลุมทั่วประเทศ
- 4) พัฒนาระบบสวัสดิการเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย
- 5) การบูรณาการภาคีเครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาเชิงประเด็น (Agenda Base)
- 6) พัฒนาบุคลากร และระบบบริหารองค์กรให้มีสมรรถนะสูง

แผนกลยุทธ์กรมกิจการเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2560 - 2564

1. การพัฒนานโยบายด้านเด็กและเยาวชน
2. การเสริมสร้างทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนตามช่วงวัย
3. การเสริมสร้างระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ครอบคลุม
4. การเสริมสร้างสวัสดิการด้านเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย
5. การบูรณาการภาคีเครือข่ายเพื่อการแก้ไขปัญหาเชิงประเด็น (Agenda Base)
6. การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรและระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีสมรรถนะสูงตามแผนกลยุทธ์

สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

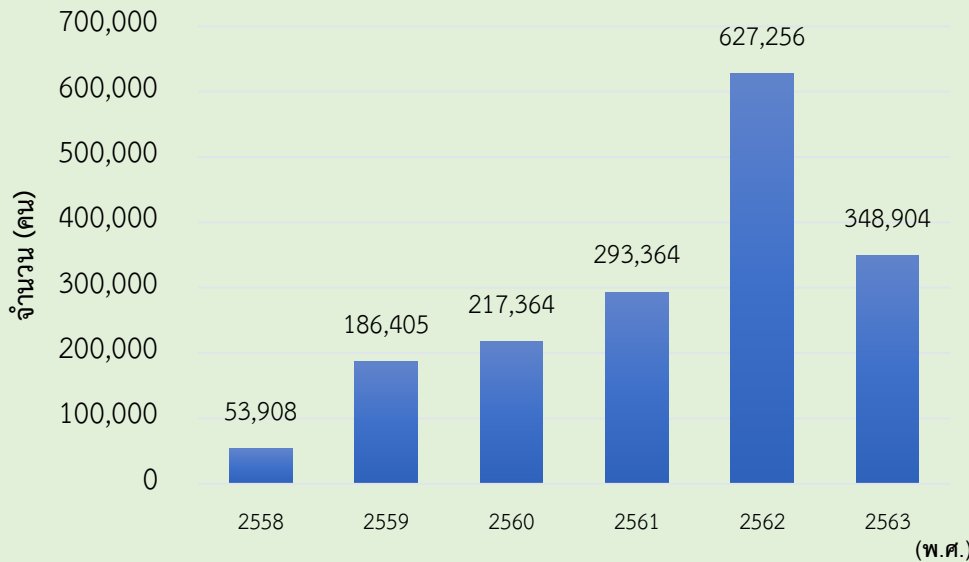
โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นนโยบายสำคัญระดับชาติตามแผนบูรณาการการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งเป็นการสร้างระบบคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) โดยจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนให้กับเด็กแรกเกิดในครัวเรือนยากจน หรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน รวมทั้งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นการประกันสิทธิให้เด็กได้รับสิทธิโดยตรง ทั้งด้านการอยู่รอด แล้วยังเป็นการสร้างช่องทางให้เด็กเข้าถึงสิทธิในเรื่องอื่น ๆ ตามมา เป็นมาตรการให้พ่อแม่引导孩子เข้าสู่ระบบบริการของรัฐ เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด สามารถนำไปใช้เป็นส่วนค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ทั้งทางด้านสุขภาพ โภชนาการ เครื่องนุ่งห่ม และอุปกรณ์เครื่องมือในการกระตุ้นพัฒนาการเด็ก

นโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นรูปแบบการจัดสวัสดิการพื้นฐาน เพื่อเป็นการคุ้มครองและเป็นหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพ มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 เห็นชอบหลักการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดยรัฐจ่ายเงินอุดหนุนให้กับมารดา หรือบิดา หรือผู้ปกครองผู้ดูแลเด็กที่อยู่ในครัวเรือนยากจน หรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน (ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 36,000 บาท ต่อคน ต่อปี) ให้กับเด็ก ที่เกิดระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559 รายละ 400 บาท ต่อเดือน เป็นระยะเวลา 1 ปี และขยายระยะเวลาการให้เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่แรกเกิด 3 ปี รายละ 600 บาท ต่อเดือน ซึ่งต่อมาได้มีการขยายระยะเวลาการให้เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่แรกเกิด 6 ปี และขยายฐานรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคน ต่อปี โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป

1. ข้อมูลสถิติเด็กแรกเกิดที่อยู่ในโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

แผนภูมิที่ 1 สถิติเด็กแรกเกิดที่อยู่ในโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จากแผนภูมิที่ 1 โครงการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด เริ่มโครงการเมื่อปี พ.ศ. 2558 เป็นสวัสดิการทางสังคมของรัฐให้แก่เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 6 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงวัยสำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาทางารรับรู้และทางกายของเด็ก การลงทุนเพื่อพัฒนาเด็กในช่วงวัยนี้จึงมีความสำคัญที่สุดและเกิดประโยชน์ สูงสุดในระยะยาว ทั้งสำหรับเด็กและสังคมโดยรวม โดยได้รับเงินอุดหนุน เดือนละ 600 บาทจากข้อมูลการลงทะเบียนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 53,908 คน ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 186,405 คน ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 217,364 คน ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 293,364 คน ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 627,256 คน ปี พ.ศ. 2563 (เดือน กรกฎาคม) จำนวน 348,904 คน พบว่า จำนวนเด็กแรกเกิดที่ลงทะเบียนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มสูงสุดในปี พ.ศ. 2562 คือ จำนวน 627,256 คน

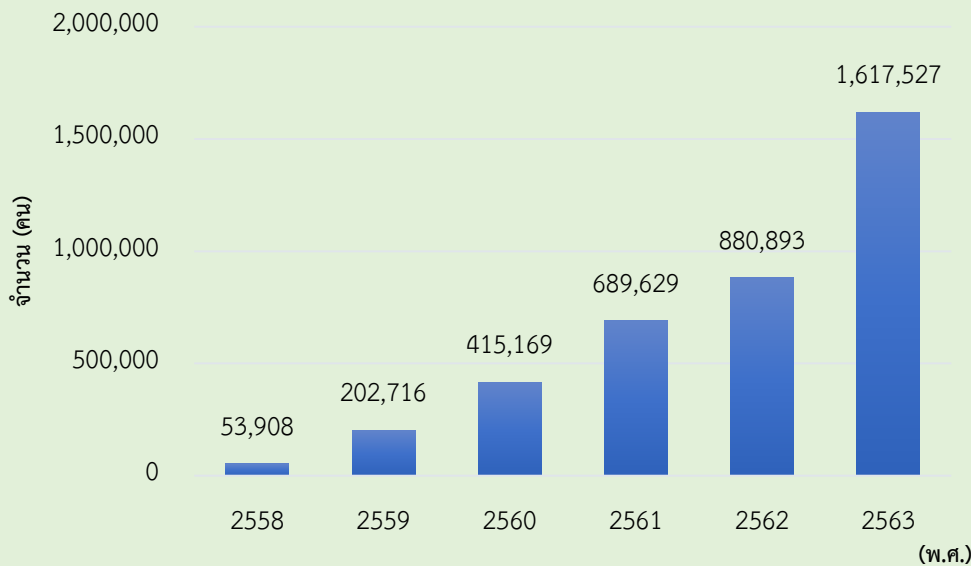
เนื่องจากปี พ.ศ. 2562 กรมกิจการเด็กและเยาวชน ดำเนินการปรับปรุงระเบียบกรมกิจการเด็กและเยาวชน ว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พ.ศ. 2562 ให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562 ที่มีมติเห็นชอบให้ขยายระยะเวลาให้เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ตั้งแต่แรกเกิด - 6 ปี และขยายฐานรายได้เฉลี่ยในครอบครัวเป็นไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคนต่อปี โดยให้เด็กเดือนละ 600 บาท เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2562 เป็นต้นไป

การขยายหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการ ขยายอายุเด็กจาก 3 ขวบ เพิ่มเป็น 6 ขวบ สำหรับเด็กที่เกิดเริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2558 เป็นต้นไป ปรับเพิ่มวงเงินจาก 400 บาท เพิ่มเป็น 600 บาท/เดือน ขยายสิทธิผู้ถือบัตรประกันสังคมสามารถเข้าร่วมโครงการได้ ปรับเพิ่มคุณสมบัติเกณฑ์รายได้เฉลี่ยในครัวเรือนไม่เกิน 36,000 บาท ต่อคนต่อปี เป็นไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคนต่อปี ขยายสิทธิการคุ้มครองผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กให้ยื่นขอรับสิทธิไม่จำเป็นต้องเป็นบิดาหรือมารดา และสามารถลงทะเบียนได้ตามที่เด็กอาศัยอยู่จริงไม่จำเป็นต้องใช้ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน

2. สถิติสะสมของเด็กที่อยู่ในโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 - 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

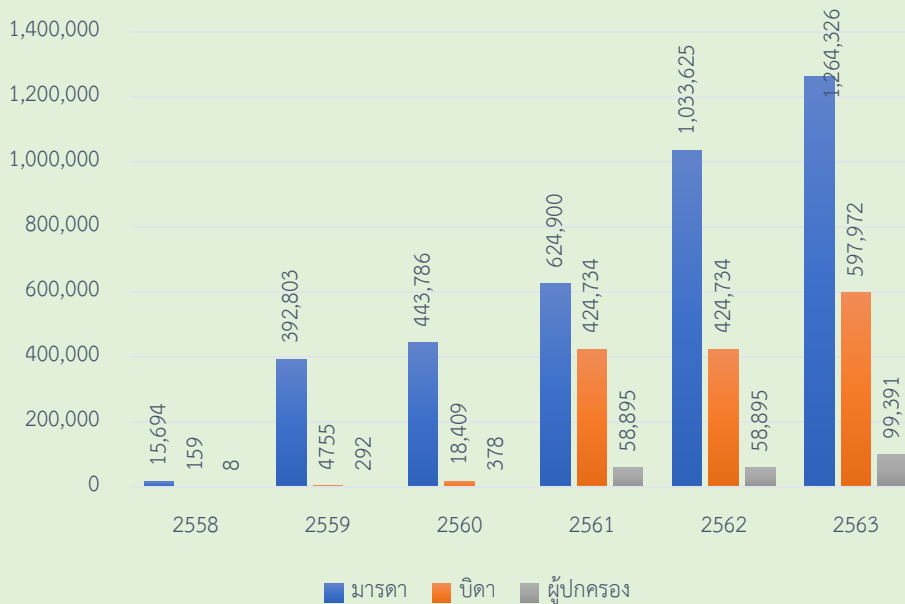

แผนภูมิที่ 2 สถิติสะสมเด็กแรกเกิดที่อยู่ในโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จากแผนภูมิที่ 2 สถิติสะสมของเด็กที่อยู่ในโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พบว่า ในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 53,908 คน จำนวนเด็กที่ลงทะเบียนน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นปีแรกที่เริ่มจัดทำโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ต่อมาในปี พ.ศ. 2559 - 2563 มีสถิติสะสมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง 2561 จำนวนคือ ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 202,719 คน ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 415,169 คน ปี พ.ศ. 689,629 คน ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 880,893 คน ปี พ.ศ. 2563 (เดือนกรกฎาคม) จำนวน 1,617,527 คน

3. ข้อมูลสถิติสะสมผู้ขอรับสิทธิโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 - 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

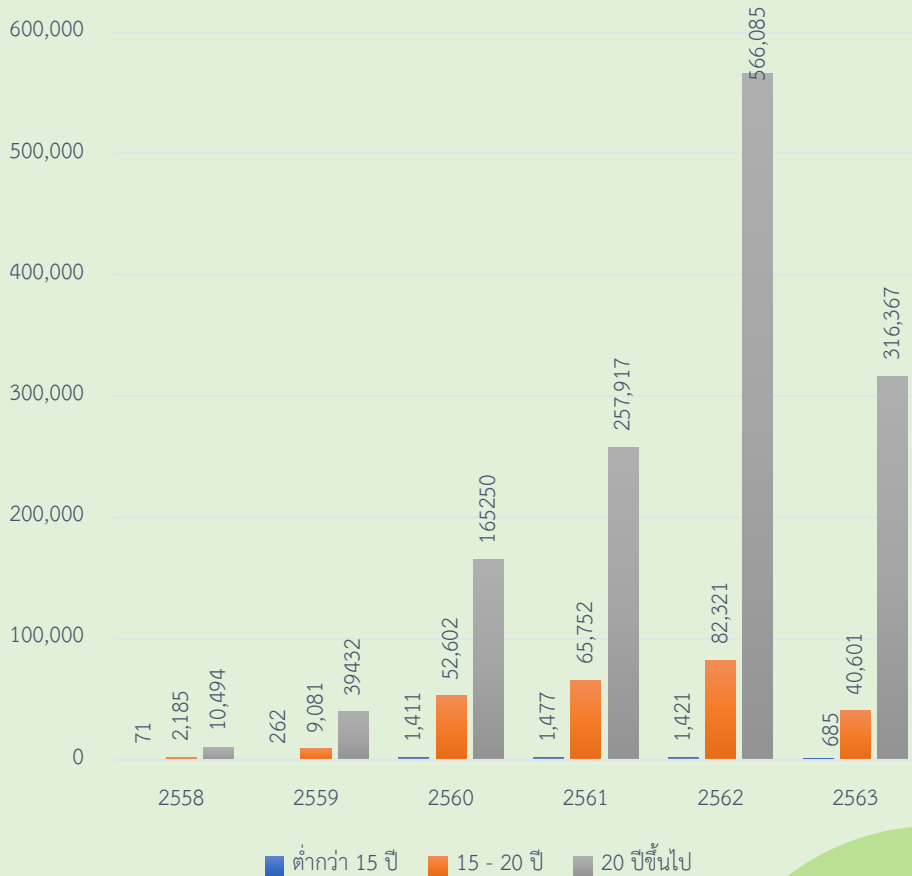

แผนภูมิที่ 3 สถิติสะสมเด็กแรกเกิดที่อยู่ในโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จากแผนภูมิที่ 3 จากปี พ.ศ. 2558 - 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563) จำนวนผู้ขอรับสิทธิโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดยจำนวนผู้ขอรับสิทธิมากที่สุดในปี พ.ศ. 2563 ได้แก่ มารดา จำนวน 1,264,326 คน บิดา จำนวน 597,972 คน และผู้ปกครอง จำนวน 99,391 คน และในแต่ละปีจำนวนมารดาผู้ขอรับสิทธิมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง คือ ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 15,694 คน ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 392,803 คน ปี พ.ศ. 2560 ปี พ.ศ. 443,786 คน ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 624,900 คน ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 1,033,625คน และ ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 1,264,326 คน

4. ข้อมูลสถิติช่วงอายุมารดาที่ลงทะเบียนโครงการเงินอุดหนุน เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พ.ศ. 2558 - 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

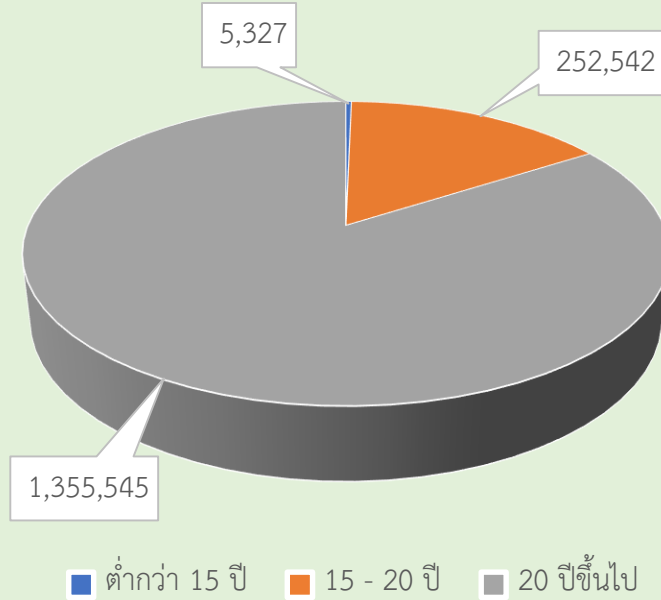
แผนภูมิที่ 4 สถิติช่วงอายุของมารดาที่ลงทะเบียนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จากแผนภูมิที่ 4 ช่วงอายุของมารดาที่ลงทะเบียนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด แบ่งออกเป็น 3 ช่วงอายุ ได้แก่ อายุต่ำกว่า 15 ปี อายุ 15 - 20 ปี และอายุ 20 ปีขึ้นไป พบว่า ในปี พ.ศ. 2558 - 2563 มีสถิติรวมดังนี้ ช่วงอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 5,327 คน ช่วงอายุ 15 - 20 ปี จำนวน 252,542 คน และอายุ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 1,355,545 คน

โดยจำนวนผู้ขอรับสิทธิมากที่สุดในปี 2562 ได้แก่ อายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 1,421 คน อายุ 15 - 20 ปี จำนวน 82,321 คน และอายุ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 566,085 คน และช่วงอายุที่ลงทะเบียนมากที่สุด คือ 20 ปีขึ้นไป สถิติสะสมจำนวนมารดาที่ลงทะเบียน 1,355,545 คน

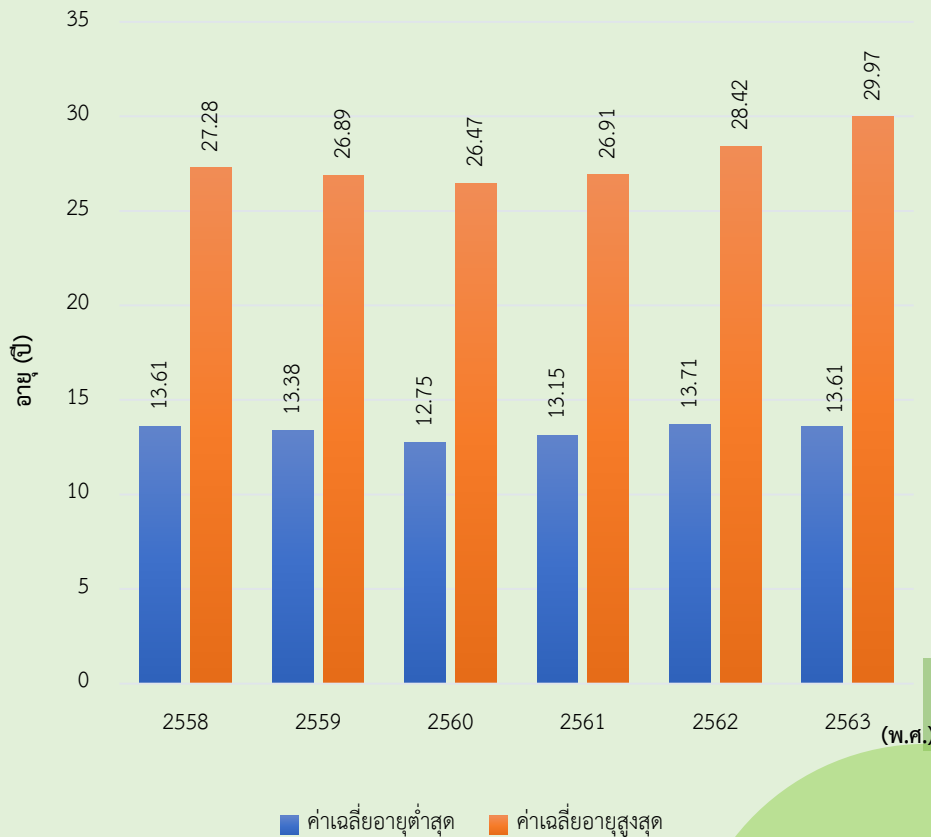
จำนวนมารดาที่ขอรับสิทธิในปี พ.ศ. 2558 - 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

จากปี พ.ศ. 2558 – 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563) จำนวนผู้ขอรับสิทธิโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดยจำนวนผู้ขอรับสิทธิมากที่สุดในปี พ.ศ. 2563 ได้แก่ มารดา จำนวน 1,264,326 คน บิดา จำนวน 597,972 คน และผู้ปกครอง จำนวน 99,391 คน และในแต่ละปีจำนวนมารดาผู้ขอรับสิทธิมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง คือ ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 15,694 คน ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 392,803 คน ปี พ.ศ. 2560 ปี พ.ศ. 443,786 คน ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 624,900 คน ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 1,033,625 คน และ ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 1,264,326 คน

5. เฉลี่ยช่วงอายุมารดาที่ลงทะเบียนโครงการเงินอุดหนุน เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พ.ศ. 2558 - 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

แผนภูมิที่ 5 เฉลี่ยช่วงอายุมารดาที่ลงทะเบียนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จากแผนภูมิที่ 5 เฉลี่ยช่วงอายุมารดาที่ลงทะเบียนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปี พ.ศ. 2563 คือ อายุประมาณ 29.97 ปี และช่วงอายุที่ค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ปี พ.ศ. 2560 อายุประมาณ 12.75 ปี และแนวโน้มค่าเฉลี่ยในปี 2558 - 2563 ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อายุประมาณ 33.19 ปี ค่าเฉลี่ยอายุต่ำสุด คือ 16.04 ปี

การจัดบริการสวัสดิการสังคมให้กับเด็กในสถานรองรับ 30 แห่ง

การอุปการะเลี้ยงดู คຸ້ມครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนอายุแรกเกิด - 18 ปี เป็นสวัสดิการที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เยาวชนอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้มีพัฒนาการตามช่วงวัย เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งกรมกิจการเด็กและเยาวชนได้ให้ความสำคัญกับภารกิจในการดูแลกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ประสบกับปัญหาสังคมที่เป็นเด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน ขอดทาน เด็กประพฤตินไม่เหมาะสม เด็กที่ถูกทารุณกรรม ถูกใช้แรงงาน เด็กยากจน เด็กจำนวนมากที่ยากแค้นปัจจัยสี่ เข้าไม่ถึงการศึกษาอื่น ๆ

ดังนั้น กรมกิจการเด็กและเยาวชน มีการดำเนินการจัดสวัสดิการสังคมในรูปแบบของสถานรองรับเด็ก 30 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งทุกสถานรองรับเด็กจะจัดสวัสดิการให้เด็กและเยาวชนไปในทิศทางเดียวกัน มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงส่งต่อกันตามช่วงวัยของเด็ก และตามความต้องการของเด็กแต่ละคน

1. สถานรองรับ 30 แห่ง

1.1 สถานแรกรับ

สถานที่รับเด็กไว้อุปการะไว้เป็นการชั่วคราวเพื่อสืบเสาะและพินิจเด็กและครอบครัวเพื่อกำหนดแนวทางในการสงเคราะห์และคຸ້ມครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็กแต่ละราย มีจำนวน 2 แห่ง

1. สถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. สถานแรกรับเด็กหญิงบ้านธัญญพร จังหวัดปทุมธานี

ให้การอุปการะเด็กชาย เด็กหญิง อายุ 6 ถึง 18 ปีเป็นการชั่วคราว โดยเป็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ หรือคຸ້ມครองสวัสดิภาพตามกฎหมาย ที่เร่ร่อน ขอดทาน ถูกกระทำ ทารุณกรรม มีปัญหาพฤติกรรมที่ตกเป็นเหยื่อการค้า มนุษย์ เป็นต้น การรับอุปการะชั่วคราวไม่เกิน 3 เดือน

1.2 สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ

สถานที่ให้การศึกษา อบรม ฝึกอาชีพ เพื่อแก้ไขความประพฤติ บำบัด รักษาฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านร่างกายและจิตใจแก่เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ มี 2 แห่ง

1. สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กระยอง จังหวัดระยอง

2. สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดขอนแก่น
ให้การอุปการะเด็กชาย เด็กหญิง อายุ 6 ถึง 18 ปีที่มีปัญหาความประพฤติ เด็กที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมและเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสมโดยให้บริการปัจจัย 4 ให้การอุปการะเลี้ยงดูและการศึกษาอบรม และฝึกอาชีพแก้ไขความประพฤติ บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมและจิตใจ และเด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมาย

1.3 สถานพัฒนาและฟื้นฟู

สถานที่ โรงเรียน สถาบัน หรือศูนย์ที่ตั้งเพื่อให้การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านร่างกาย และจิตใจ ตลอดจนการศึกษา แนะนำและการฝึกอบรมอาชีพแก่เด็กที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเป็นกรณีพิเศษ มี 4 แห่ง

1. สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดหนองคาย

2. สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดชลบุรี

3. สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดลำปาง

4. สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เป็นสถานรับรองเด็กชายเด็กหญิงอายุ 6 ถึง 18 ปีที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเป็นกรณีพิเศษที่เกิดจากการเลี้ยงดูไม่เหมาะสมถูกกระทำทารุณในครอบครัว หรือถูกทารุณทั้งด้านร่างกาย จิตใจ เพศ การปล่อยปละละเลย และการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ จำเป็นต้องได้รับการบำบัด รักษา ฟื้นฟู สมรรถภาพด้านร่างกายและจิตใจตลอดจนการศึกษา แนะนำและการฝึกอาชีพตามความเห็นของแพทย์และสหวิชาชีพ

1.4 สถานสงเคราะห์

สถานที่ให้การเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ มี 14 แห่ง

1. สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี
2. สถานสงเคราะห์เด็กหญิงจังหวัดสระบุรี
3. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่
4. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา
5. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านบางละมุง
6. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านหนองคาย
7. สถานสงเคราะห์เด็กเยาวชนมูลนิธิมหาราช
8. สถานสงเคราะห์เด็กปัตตานี
9. สถานสงเคราะห์เด็กชายนราธิวาส
10. สถานสงเคราะห์เด็กชายจังหวัดยะลา
11. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านมหาเมฆ
12. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด
13. ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษ

14. สถาบันเพาะกล้าคุณธรรม : กลุ่มเป้าหมาย เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวยากจน กำพร้า หรือถูกทอดทิ้ง เน้นพัฒนาทางการศึกษาของเด็ก และทักษะการดำรงชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสม

ให้การอุปการะเด็กชายเด็กหญิง 6 ถึง 18 ปี ที่กำพร้าถูกทิ้ง ครอบครัวแตกแยก ติดเชื้อเอ็ดส์ หรือได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ หรือบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองไม่สามารถให้การอุปการะได้เหมาะสม โดยให้บริการด้านปัจจัย 4 และการดูแลสุขภาพ พัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ การศึกษา การฝึกอาชีพ นันทนาการ การติดตามสืบหาครอบครัว ตลอดจนการอบรมขัดเกลา ด้านจริยธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็ก ในการกลับสู่ครอบครัวและสังคม

1.5 สถานสงเคราะห์เด็กอ่อน มี 8 แห่ง

1. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด
2. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท
3. สถานสงเคราะห์เด็กบ้านแคนทอง
4. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต
5. สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์
6. สถานสงเคราะห์เด็กหญิงอุดรธานี
7. สถานสงเคราะห์เด็กบ้านสงขลา
8. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านนครศรีธรรมราช

*ลำดับที่ 5-8 (เด็กอ่อน –โต อายุแรกเกิด – 18 ปี)

ให้การอุปการะเด็กชายเด็กหญิง อายุแรกเกิดถึง 6 ปีที่กำลังถูกทั้งครอบครัวแตกแยก ติดเชื้อ เอชไอวี หรือได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ หรือบิดามารดา หรือ ผู้ปกครองไม่สามารถให้การอุปการะได้เหมาะสม เป็นต้น โดยให้บริการปัจจัย 4 การดูแลรักษาพยาบาล พัฒนาการให้เป็นไปตามช่วงวัย

1. ข้อมูลสถิติการรับเด็กเข้ารับบริการในสถานรองรับ 30 แห่ง ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 – 2563 (เดือนมิถุนายน 2563)

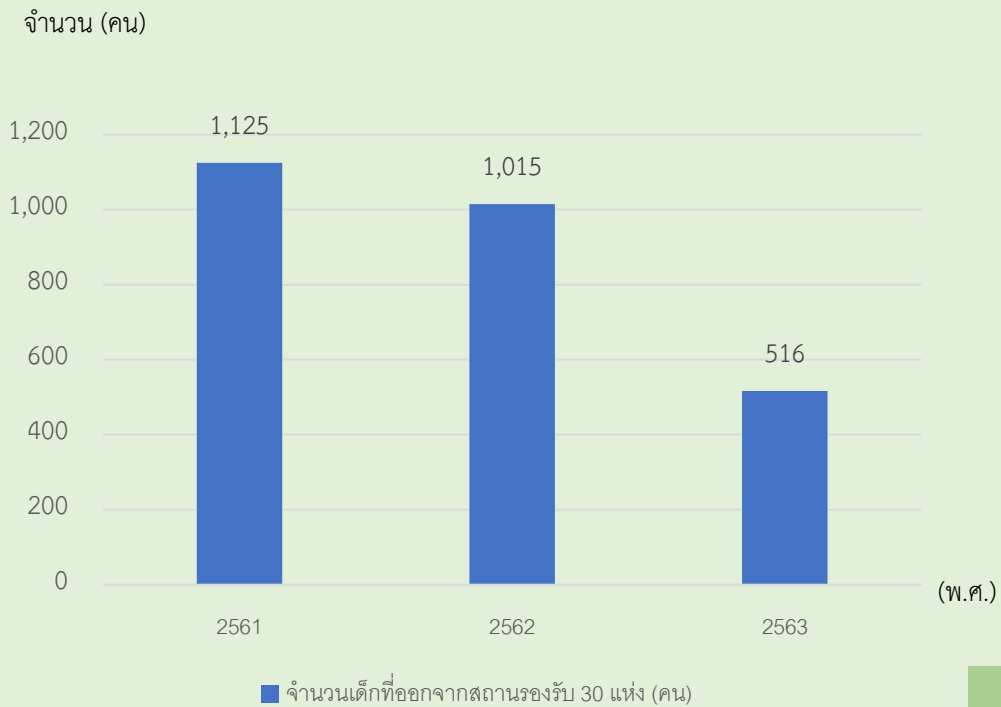

แผนภูมิที่ 6 สถิติการรับเด็กเข้ารับบริการในสถานรองรับ 30 แห่ง

จากแผนภูมิที่ 6 สถิติการรับเด็กเข้ารับบริการในสถานรองรับ 30 แห่ง พบว่า การรับเด็กเข้ารับบริการมีแนวโน้มจำนวนลดลง โดยมีการรับเข้ามากที่สุดในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 6,774 คน และลดลงตามลำดับ ได้แก่ ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 6,549 คน ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 6,547 คน ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 6,054 คน ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 5,737 คน และการรับเข้าน้อยสุดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 4,167 คน

2. ข้อมูลสถิติเด็กที่ออกจากสถานรองรับ 30 แห่ง ตั้งแต่ พ.ศ. 2561 – 2563 (เดือนมิถุนายน 2563)

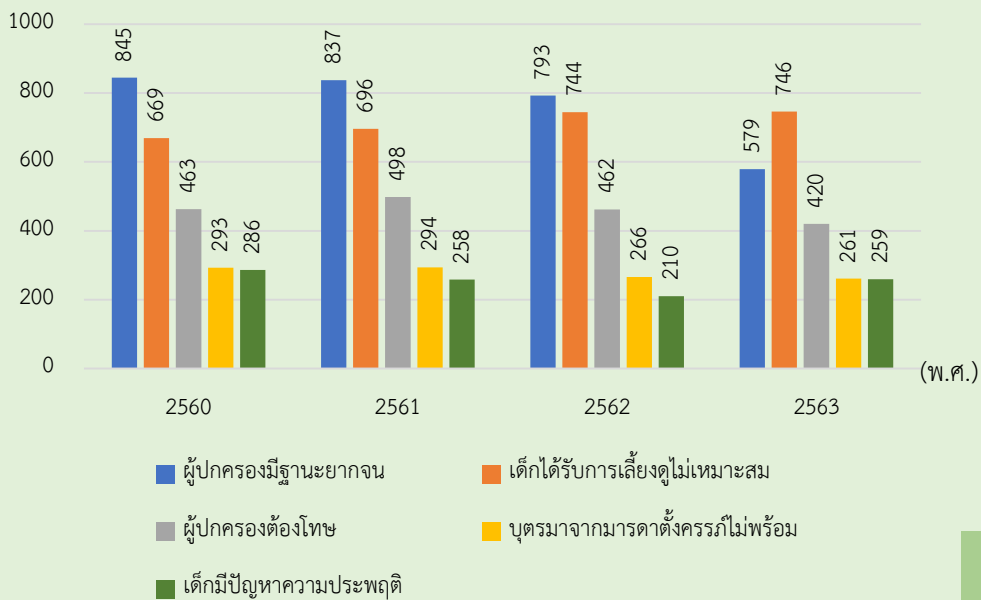
แผนภูมิที่ 7 สถิติเด็กที่ออกจากสถานรองรับ 30 แห่ง

จากแผนภูมิที่ 7 สถิติเด็กที่ออกจากสถานรองรับ 30 แห่ง พบว่าสถิติเด็กที่ออกจากสถานรองรับ 30 แห่ง แนวโน้มจำนวนลดลง โดยมีการส่งออกมาที่สูงสุดในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 1,125 คน และลดลงตามลำดับ ได้แก่ ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 1,015 คน และการรับเข้าน้อยสุดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 516 คน โดยสาเหตุที่จำนวนการส่งเด็กออกจากสถานรองรับ 30 แห่ง เกิดจากการรับเด็กเข้าในสถานรองรับ 30 แห่ง มีแนวโน้มลดลงจากข้อมูลแผนภูมิที่ 6

3. ข้อมูลสถิติปัญหาของเด็กที่เข้ารับการอุปการะในสถานรองรับ 30 แห่ง 5 อันดับ ตั้งแต่ พ.ศ. 2560 – 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

จำนวน (คน)

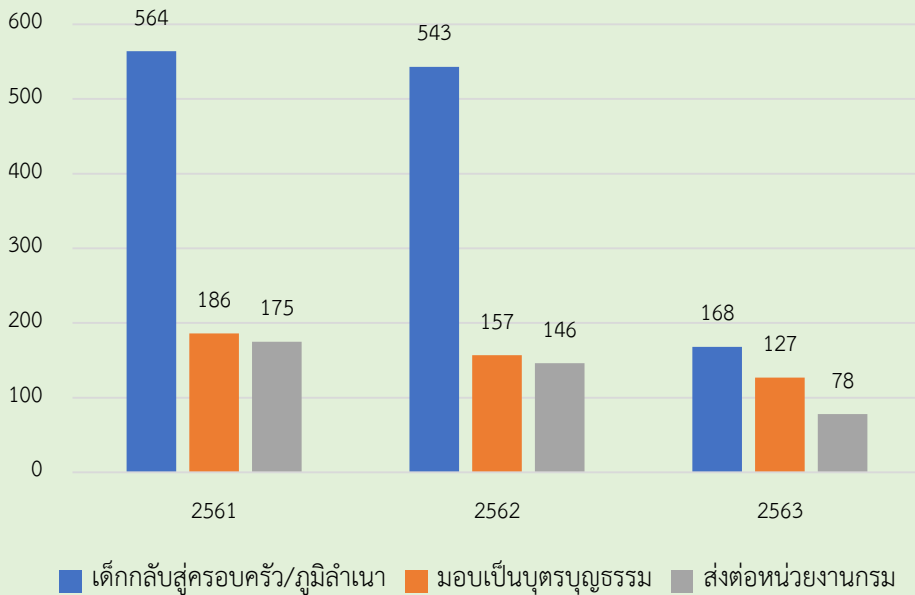
แผนภูมิที่ 8 ข้อมูลสถิติปัญหาของเด็กที่เข้ารับการอุปการะในสถานรองรับ 30 แห่ง 5 อันดับ

จากแผนภูมิที่ 8 สถิติปัญหาของเด็กที่เข้ารับการอุปการะในสถานรองรับ 30 แห่ง 5 อันดับ ได้แก่ ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม ผู้ปกครองต้องโทษ บุตรมาจากการดัดตั้งครรภ์ไม่พร้อม และเด็กมีปัญหาความประพฤติ โดยจำนวนปัญหาที่เข้ารับการอุปการะในสถานรองรับในปี พ.ศ. 2560 - 2563 มากที่สุด คือ ผู้ปกครองมีฐานะยากจน จำนวน 3,054 คน ปัญหาที่เข้ารับการอุปการะน้อยสุด คือ เด็กมีปัญหาความประพฤติ จำนวน 1,013 คน

โดยปัญหาที่รับเด็กเข้าในสถานรองรับ 30 แห่งมากที่สุด คือ ในปี พ.ศ. 2560 ปัญหาผู้ปกครองยากจน จำนวน 845 คน และน้อยที่สุด คือ ในปี พ.ศ. 2562 ปัญหาเด็กมีปัญหาความประพฤติ จำนวน 210 คน

4. สาเหตุของเด็กที่ออกจากการอุปการะในสถานรองรับ 30 แห่ง 5 อันดับ ตั้งแต่ พ.ศ. 2561 – 2563 (เดือนมิถุนายน 2563)

แผนภูมิที่ 9 สาเหตุของเด็กที่ออกจากการอุปการะในสถานรองรับ 30 แห่ง 5 อันดับ

จากแผนภูมิที่ 9 สถิติปัญหาของเด็กที่ออกจากการอุปการะในสถานรองรับ 30 แห่ง 3 อันดับ ได้แก่ เด็กกลับสู่ครอบครัว/ผู้มีลำเนา มออบเป็นบุตรบุญธรรม ส่งต่อหน่วยงานกรม โดยจำนวนสาเหตุที่ออกจากการอุปการะในสถานรองรับมากที่สุด ในปีพ.ศ. 2561 ถึง 2563 คือ ผู้ปกครองมีฐานะยากจน จำนวน 1,107 คน และสาเหตุที่ออกจากการอุปการะน้อยสุด คือ ส่งต่อหน่วยงานกรม จำนวน 399 คน

โดยสาเหตุเด็กที่ออกจากการอุปการะในสถานรองรับ 30 แห่งมากที่สุด คือ ในปี พ.ศ. 2561 เด็กกลับสู่ครอบครัว/ผู้มีลำเนา จำนวน 564 คน และน้อยที่สุด คือ ในปี พ.ศ. 2563 ส่งต่อหน่วยงานกรม จำนวน 78 คน

สภาเด็กและเยาวชน

สภาเด็กและเยาวชน พัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน โดยเสริมสร้างพลังทางสังคมให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนครบทุกระดับ 8,780 แห่ง (ตำบล/เทศบาล 7,774 แห่ง/ อำเภอ 878 แห่ง/ เขต (กทม.) 50 แห่ง/ จังหวัด 76 จังหวัด/ กทม. 1 แห่ง และแห่งประเทศไทย)

2. พัฒนาศักยภาพและสร้างภูมิคุ้มกันกับเด็กและเยาวชน สร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนสภาเด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และเครือข่าย ผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็นแกนนำหลักในการจัดกิจกรรมในพื้นที่ เช่น การรณรงค์ยุติความรุนแรงในสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสังคม เป็นต้น

3. เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกสภาเด็กและเยาวชนให้เอื้อต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยได้สนับสนุนงบประมาณให้กับสภาเด็กและเยาวชนในทุกระดับ เพื่อให้สภาเด็กและเยาวชนจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ภายใต้บริบทที่เหมาะสมกับพื้นที่ในจังหวัด อาทิ การรณรงค์ยุติความรุนแรงในสังคม การป้องกัน การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสังคม เป็นต้น

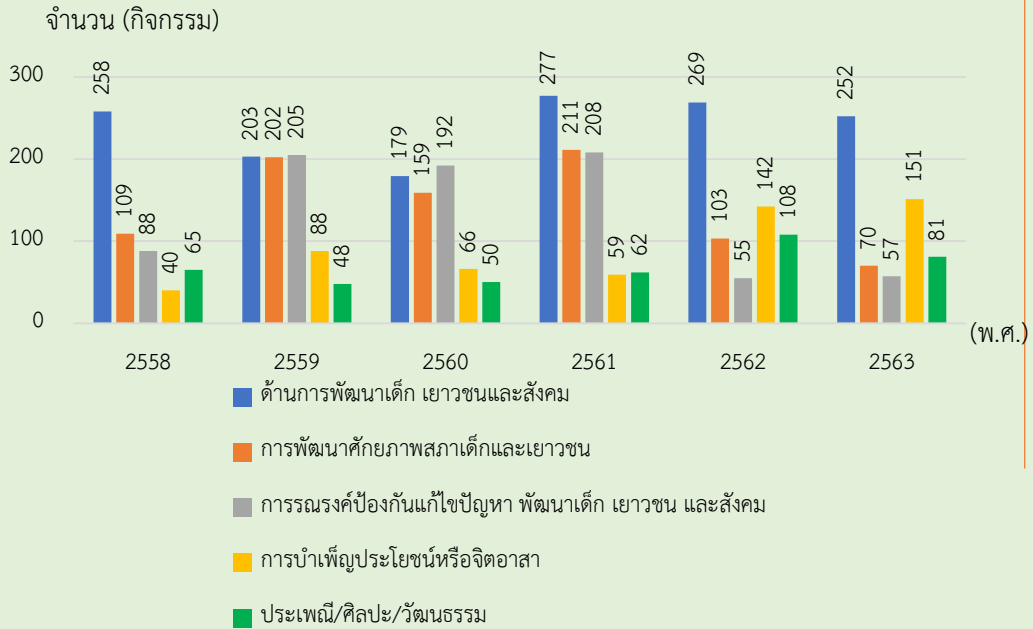
4. ส่งเสริมให้สภาเด็กและเยาวชนได้รับความรู้ ประสบการณ์ และมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลในการเข้าร่วมกิจกรรมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาเยาวชน สามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือและมิตรภาพระหว่างประเทศ นำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติ

5. ส่งเสริมบทบาทและระดมความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยบูรณาการกิจกรรมร่วมกับเครือข่ายและภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ หอการค้าจังหวัด มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง เป็นต้น

กิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนประเทศไทย 5 อันดับ

ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 – 2562 (เดือนกรกฎาคม 2563)

แผนภูมิที่ 10 กิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนประเทศไทย 5 อันดับ

จากแผนภูมิที่ 10 กิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนประเทศไทย 5 อันดับ ได้แก่ด้านการพัฒนาเด็ก เยาวชนและสังคม การพัฒนาศักยภาพสภาเด็กและเยาวชน การรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาเด็ก เยาวชน และสังคม การบำเพ็ญประโยชน์หรือจิตอาสาและประเพณี/ศิลปะ/วัฒนธรรม โดยกิจกรรมในปี พ.ศ. 2561 ถึง 2563 กิจกรรมที่จัดมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาเด็ก เยาวชนและสังคม จำนวน 1,439 กิจกรรม และกิจกรรมที่จัดน้อยที่สุด คือ ประเพณี/ศิลปะ/วัฒนธรรม จำนวน 364 กิจกรรม

โดยกิจกรรมที่จัดมากที่สุด คือ ในปี พ.ศ. 2562 ด้านการพัฒนาเด็ก เยาวชนและสังคม จำนวน 269 กิจกรรม และน้อยที่สุด คือ ในปี พ.ศ. 2558 การบำเพ็ญประโยชน์หรือจิตอาสา จำนวน 40 กิจกรรม

* พ.ศ.2563 เนื่องจากประเทศไทย อยู่ในระหว่างสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ทำให้งดกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมรวมกลุ่มของคนจำนวนมาก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน

บ้านพักเด็กและครอบครัว

บ้านพักเด็กและครอบครัวทำหน้าที่เป็นสถานแรกรับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยมีหน้าที่ให้ที่พักพิงชั่วคราวสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหา ให้การช่วยเหลือคุ้มครองสวัสดิภาพ และจัดสวัสดิการสังคมให้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาระบบการคุ้มครอง เยียวยา พื้นฟูกลุ่มเป้าหมายเป็นศูนย์รับแจ้งเรื่องราวข่าวสาร และให้คำปรึกษาแนะนำตลอด 24 ชั่วโมง กลุ่มเป้าหมาย เด็ก อายุแรกเกิด - ต่ำกว่า 18 ปี เยาวชน อายุ 18 - 25 ปี และครอบครัว (ในกรณีเป็นเด็กแรกเกิด - อายุ 2 ปี และเด็กชาย อายุ 13 ปีขึ้นไป หรือมีน้ำหนัก 45 กิโลกรัม หรือมีส่วนสูง 150 เซนติเมตร พิจารณาส่งเข้าสถานสงเคราะห์โดยเร่งด่วน) บ้านพักเด็กและครอบครัว 77 จังหวัด

การจัดแบ่งกลุ่มเป้าหมายตามประเภทของปัญหา

1. เด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้แก่

1.1 เด็กเร่ร่อน หรือเด็กกำพร้า

1.2 เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลง ณ ที่ใดที่หนึ่ง

1.3 เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ด้วยเหตุใด ๆ เช่น ถูกจำคุก กักขัง พิการ ทูพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ยาจน เป็นผู้เยาว์ หย่า ถูกทิ้งร้าง เป็นโรคจิต หรือโรคประสาท

1.4 เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสมอันอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกายหรือจิตใจของเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล

1.5 เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ถูกทารุณกรรม หรือตกอยู่ในภาวะอื่นใดอันอาจเป็นเหตุให้เด็กมีความประพฤติดีเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอันดีหรือเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

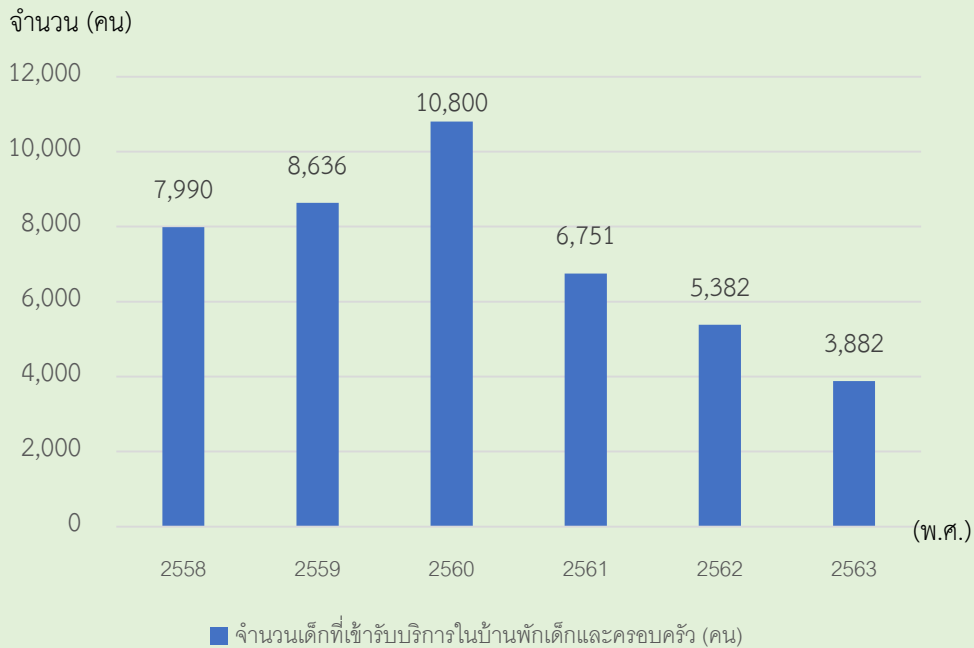

- 1.6 เด็กพิการ
- 1.7 เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก
- 1.8 เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
2. เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้แก่
 - 2.1 เด็กที่ถูกทารุณกรรม
 - 2.2 เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด
 - 2.3 เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
3. เด็ก เยาวชน และสตรีที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
4. ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย
5. ผู้ประสบปัญหาทางสังคมอื่น ๆ

1. ข้อมูลสถิติเด็กที่เข้ารับบริการในบ้านพักเด็กและครอบครัว ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 – 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

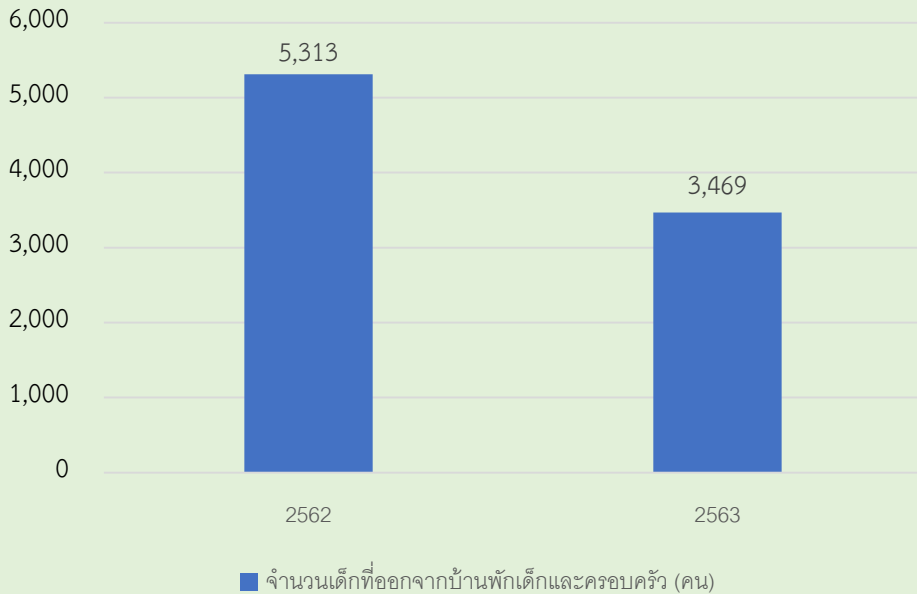
แผนภูมิที่ 11 ข้อมูลสถิติเด็กที่เข้ารับบริการในบ้านพักเด็กและครอบครัว

จากแผนภูมิที่ 11 ข้อมูลสถิติเด็กที่เข้ารับบริการในบ้านพักเด็กและครอบครัว พบว่า การรับเด็กเข้ารับบริการในบ้านพักเด็กและครอบครัว ในปี พ.ศ. 2558 - 2560 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีการรับเข้ามากที่สุดในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 10,800 คน และการรับเข้าน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 7,990 คน และในปี 2561 - 2563 มีแนวโน้มการรับเข้าลดลง โดยมีการรับเข้ามากที่สุดในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 6,751 คน และการรับเข้าน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 3,882 คน พบว่าจุดเปลี่ยนของจำนวนการรับเข้าในปี พ.ศ. 2561

2. ข้อมูลสถิติเด็กที่ออกจากบ้านพักเด็กและครอบครัว

ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 – 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

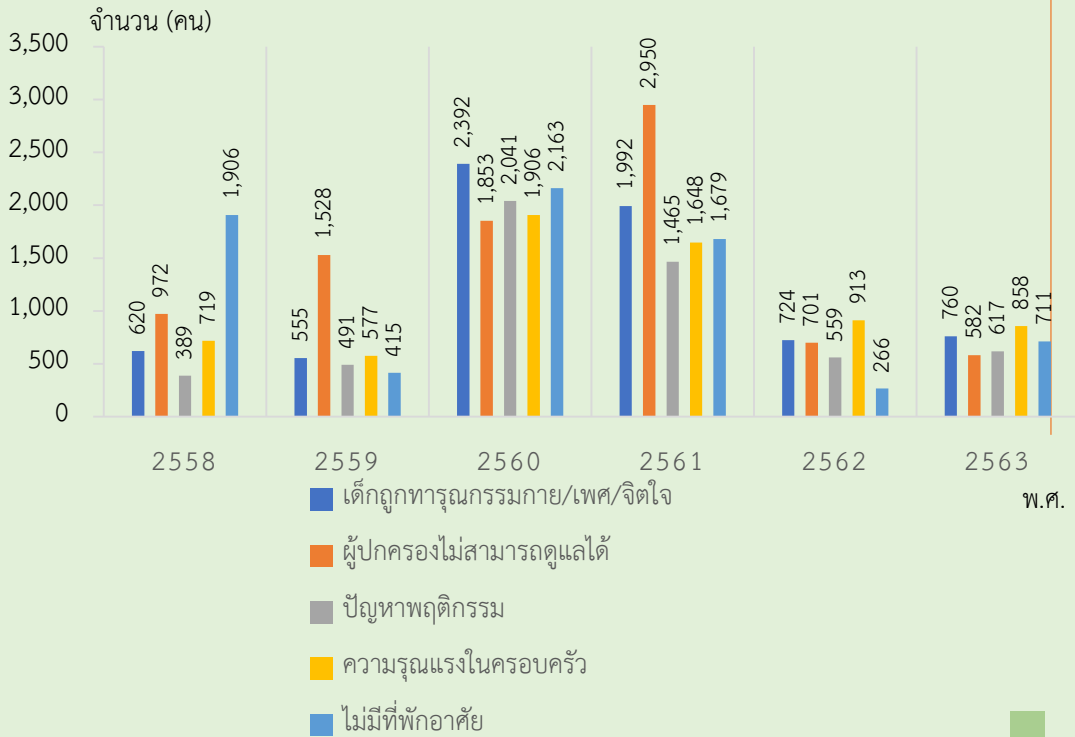

แผนภูมิที่ 12 สถิติเด็กที่ออกจากบ้านพักเด็กและครอบครัว

จากแผนภูมิที่ 12 ข้อมูลสถิติเด็กที่สถิติเด็กที่ออกจากบ้านพักเด็กและครอบครัว พบว่า สถิติเด็กที่ออกจากบ้านพักเด็กและครอบครัว ในบ้านพักเด็กและครอบครัว ในปี พ.ศ. 2562 - 2563 มีแนวโน้มลดลง โดยมีการรับเข้ามากที่สุดในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 5,313 คน และการรับเข้า น้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 3,469 คน เนื่องจากในปี 2563 มีเด็กเข้ารับ บริการของบ้านพักเด็กจำนวนน้อยลง จึงทำให้เด็กที่ออกจากบ้านพักเด็กลดลง

3. สาเหตุเด็กที่เข้ารับบริการในบ้านพักเด็กและครอบครัว 5 อันดับ ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 – 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

แผนภูมิที่ 13 สาเหตุเด็กที่เข้ารับบริการในบ้านพักเด็กและครอบครัว 5 อันดับ

จากแผนภูมิที่ 13 สาเหตุเด็กที่เข้ารับบริการในบ้านพักเด็กและครอบครัว 5 อันดับ ได้แก่ เด็กถูกทารุณกรรมกาย/เพศ/จิตใจ ผู้ปกครองไม่สามารถดูแลได้ ปัญหาพฤติกรรม ความรุนแรงในครอบครัว และไม่มีที่พักอาศัย โดยจำนวนสาเหตุที่รับที่เข้ารับอุปการะในบ้านพักเด็กและครอบครัว พ.ศ. 2558 - 2563 มากที่สุดคือ ผู้ปกครองไม่สามารถดูแลได้จำนวน 8,586 คน ปัญหาที่เข้ารับอุปการะน้อยที่สุดคือ ปัญหาพฤติกรรม จำนวน 5,562 คน

โดยสาเหตุเด็กที่เข้ารับบริการในบ้านพักเด็กและครอบครัวมากที่สุด คือ ในปี พ.ศ. 2561 สาเหตุผู้ปกครองไม่สามารถดูแลได้ จำนวน 2,950 คน และน้อยที่สุด คือ ในปี พ.ศ. 2562 เหตุไม่มีที่พักอาศัย จำนวน 266 คน

การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

การจัดหาครอบครัวทดแทนถาวรให้กับเด็กเพื่อให้เด็กมีชีวิตครอบครัวตามสิทธิพื้นฐานที่ควรจะได้รับ การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมดำเนินการและดูแลโดยศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2520 ตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2520 และมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ.2522 เพื่อเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย การดำเนินการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมจึงต้องจำเป็นต้องคำนึงถึงด้านสังคมและกฎหมาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ที่สำคัญได้แก่

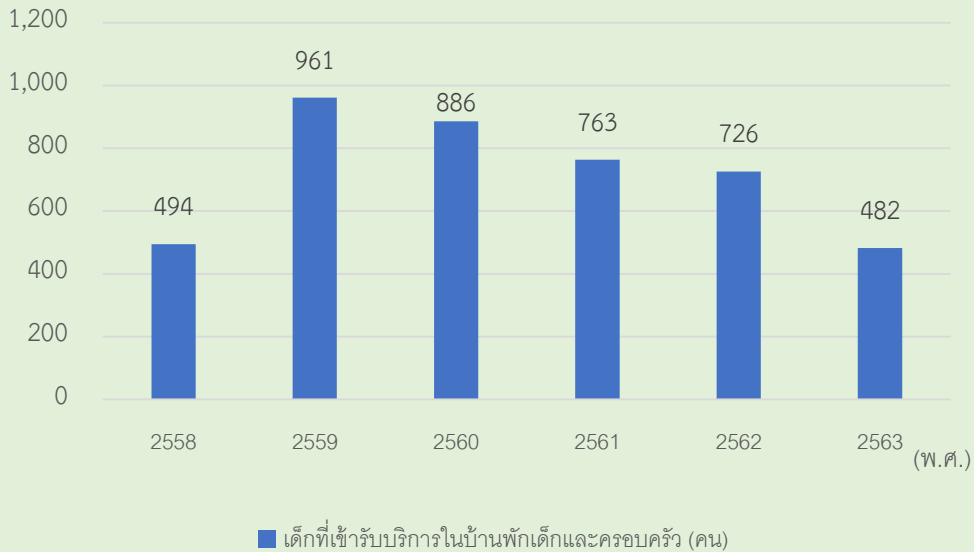
- 1.พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ.2522และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 2.ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช 2478
- 3.พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์(ฉบับที่10) พ.ศ.2533
- 4.พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัวบุญธรรมพุทธศักราช 2478
- 5.ระเบียบคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมว่าด้วยการเตรียมความพร้อม ในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ.2554

1. ข้อมูลสถิติผู้ขออุปการะเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 – 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

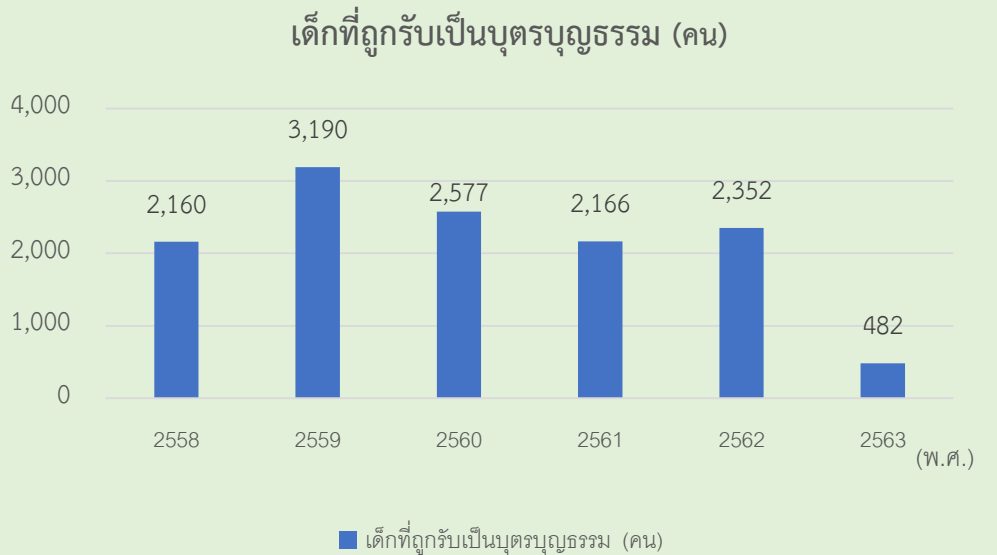

แผนภูมิที่ 14 สถิติผู้ขออุปการะเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

จากแผนภูมิที่ 14 สถิติผู้ขออุปการะเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พบว่าการสถิติผู้ขออุปการะเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ในปี พ.ศ. 2559 - 2563 มีแนวโน้มลดลง โดยมีผู้ขออุปการะมากที่สุดในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 961 คน และผู้ขออุปการะน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 428 คน

2. ข้อมูลสถิติเด็กที่ถูกรับเป็นบุตรบุญธรรม ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 – 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

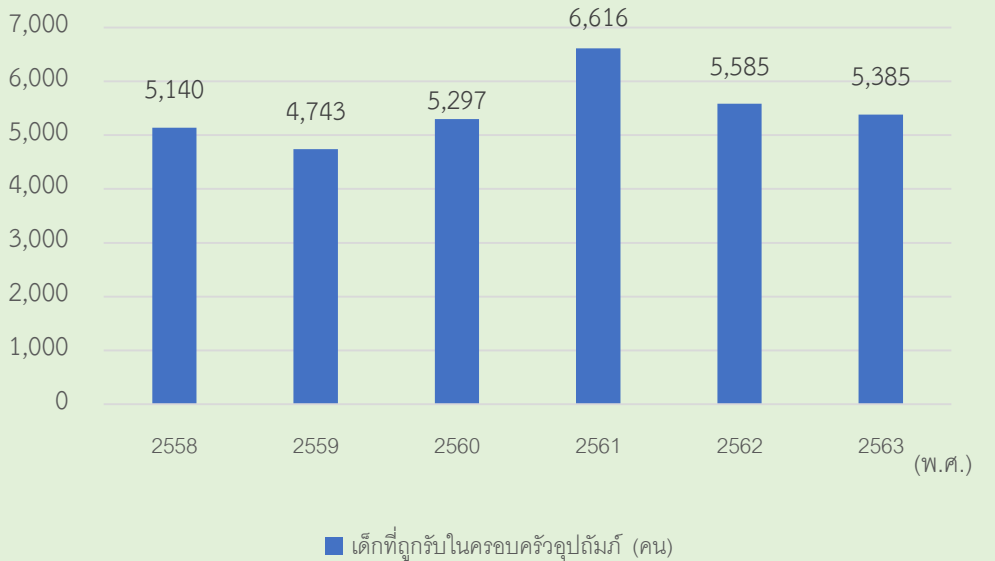
แผนภูมิที่ 15 สถิติเด็กที่ถูกรับเป็นบุตรบุญธรรม

จากแผนภูมิที่ 15 สถิติเด็กที่ถูกรับเป็นบุตรบุญธรรม พบว่า สถิติเด็กที่ถูกรับเป็นบุตรบุญธรรม ในปี พ.ศ. 2558 - 2563 มีเด็กที่ถูกรับเป็นบุตรบุญธรรมมากที่สุดในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 3,190 คน และเด็กที่ถูกรับเป็นบุตรบุญธรรมน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 482 คน

3. ข้อมูลสถิติเด็กที่ถูกรับในครอบครัวอุปถัมภ์

ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 – 2563 (เดือนกรกฎาคม 2563)

แผนภูมิที่ 16 สถิติเด็กที่ถูกรับในครอบครัวอุปถัมภ์

จากแผนภูมิที่ 16 สถิติเด็กที่ถูกรับในครอบครัวอุปถัมภ์ พบว่า สถิติเด็กที่ถูกรับในครอบครัวอุปถัมภ์ ในปี พ.ศ. 2558 - 2563 โดยมีเด็กที่ถูกรับในครอบครัวอุปถัมภ์ มากที่สุดในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 6,616 คน และเด็กที่ถูกรับเป็นบุตรบุญธรรมน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 4,743 คน

พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์

ช่วงอายุ	เวลาในการใช้อินเทอร์เน็ต	Social Media	ดูหนัง ฟังเพลง	ค้นหาข้อมูลออนไลน์
Gen Y	10 ชั่วโมง 36 นาที	87.1 %	69.2 %	54.6 %
Gen Z	10 ชั่วโมง 35 นาที			

ตารางที่ 1 ข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตของ Generation Y และ Z

รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2562 จำแนกตาม Generation พบว่า กลุ่ม Gen Y (อายุ 19-38 ปี) มีการใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุด จำนวน 10 ชั่วโมง 36 นาที รองลงมา คือ Gen Z (อายุน้อยกว่า 19 ปี) จำนวน 10 ชั่วโมง 35 นาที ซึ่งทั้ง Gen Y และ Gen Z เป็นกลุ่มที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยต่อวันมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ Gen Y เป็นกลุ่มคนวัยทำงานที่ต้องใช้อินเทอร์เน็ตในการทำงานและ Gen Z เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่เติบโตมาในยุคดิจิทัล จึงมีทักษะการใช้เทคโนโลยีเป็นอย่างดี และมักใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาหาความรู้

โดยกิจกรรมออนไลน์ยอดนิยม 3 อันดับแรก ได้แก่ ใช้ Social Media เช่น Facebook Instagram คิดเป็นร้อยละ 87.1 รองลงมาคือ ดูหนัง ฟังเพลงออนไลน์ ร้อยละ 69.2 และค้นหาข้อมูลออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 54.6

ด้วยความทันสมัยทางเทคโนโลยีทำให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้อย่างแพร่หลาย ส่งผลทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยปัญหาที่เกิดขึ้นบนโลกออนไลน์มีให้เป็นจำนวนมากขึ้น ดังนี้

- 1.1 ปัญหาติดเกมออนไลน์
- 1.2 ปัญหาติดพนันออนไลน์
- 1.3 ปัญหาการถูกกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

1. ปัญหาติดเกมออนไลน์

สภาพการณ์และแนวโน้ม

สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสดย.) เผยผลการวิจัยเชิงสำรวจสถานการณ์การเล่นเกมออนไลน์ของเด็กไทย ประจำปี 2562 ซึ่งเป็นการสำรวจกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และชั้นประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 3,056 คน จากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ จากผลการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ 2,730 คน หรือ ร้อยละ 89.33 เคยเล่นเกมออนไลน์ โดยเล่นเกมเกือบทุกวัน ร้อยละ 64.66 โดยมีอัตราการเล่นเฉลี่ย 3-5 ชั่วโมงต่อวัน ทั้งในวันธรรมดา และวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ หากเป็นเด็กในพื้นที่กรุงเทพฯ ร้อยละ 8.1 จะใช้เวลาเล่นเกมต่อเนื่องมากกว่า 8 ชั่วโมงในวันหยุด โดยส่วนใหญ่จะเล่นที่บ้านหรือหอพัก โดยคิดเป็นร้อยละ 71.22

ทั้งนี้ ปัจจัยที่สนับสนุนให้เด็กเล่นเกมออนไลน์ ส่วนใหญ่จะเป็นการชักจูงโดยเพื่อน รองลงมา คือ การเห็นข้อมูลจากสื่อออนไลน์ และมีความเข้าใจว่า E-Sport เป็นกีฬาชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้เด็กเข้าใจผิดว่าเกมออนไลน์ทุกประเภทเป็นกีฬา โดยพบว่า ความเข้าใจถึงคำว่า "E-sport" จากกลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ 60.29 คิดว่า E-Sport คือกีฬา จะมีพฤติกรรมการเล่นเกมที่นานมากกว่าผู้ที่ไม่คิดว่า E - Sports เป็นกีฬา โดยเกมที่ได้รับนิยมนิยมมากที่สุดของเด็กไทยคือ ROV ร้อยละ 51.38 รองลงมาคือ PUBG MOBILE ร้อยละ 18.21 และ Free Fire ร้อยละ 15.53 ตามลำดับ

อันดับที่	ประเภทของเกม	ร้อยละ
1	ROV	51.38
2	PUBG MOBILE	18.21
3	Free Fire	15.53

ตารางที่ 2 ประเภทของเกมที่ได้รับนิยมนิยมมากที่สุดของเด็กไทย

ขณะที่ประเด็นเรื่องค่าใช้จ่ายกับเกมออนไลน์ พบว่า ร้อยละ 25.13 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเคยเสียเงินในการเล่นเกมนออนไลน์ มากกว่า 500 บาทต่อเดือน ถึงร้อยละ 30.9 นอกจากนี้ จากผลการวิจัยยังพบว่า ระยะเวลาในการเล่นเกมนยังมีความสัมพันธ์กับอาการและพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนอีกด้วย ซึ่งหากระยะเวลาในการเล่นเกมนานมากขึ้น ก็ยิ่งส่งผลต่ออาการและพฤติกรรมความรุนแรงที่มากขึ้นตามไปด้วย เช่น เกิดการใช้คำหยาบที่ไม่เหมาะสมกับช่วงวัย รวมถึงจะมีอารมณ์ความรุนแรงมากขึ้น หากถูกห้ามไม่ให้เล่นเกม ฉะนั้น ภัยจากการเล่นเกมออนไลน์ จึงมีทั้งการแสดงออกทางพฤติกรรม และทางอารมณ์ที่รุนแรงเมื่อเด็กเล่นเกมเป็นเวลานาน ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพในทุกมิติ (ไพโรจน์ เสา่นวม, ม.ป.ป.) ทั้งมิติสุขภาพกาย จิต สังคม และสติปัญญา

ผลการดำเนินการและแนวทางการแก้ไขปัญหา

ในช่วงปี 2562 ได้มีการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการติดเกมของเยาวชนที่สำคัญจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่

(1) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารออกมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาดิตเกม เมื่อปี 2562 เช่น ห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 28 ปีเล่นเกมออนไลน์เกิน 3 ชั่วโมง ห้ามเด็กเล่นอินเทอร์เน็ตก่อนเวลา 14.00 น. และหลังเวลา 22.00 น. ห้ามไม่ให้มีการซื้อขายอุปกรณ์และไอเทมต่าง ๆ ในเกม เป็นต้น

(2) กระทรวงสาธารณสุขสำรวจพื้นที่เสี่ยงที่เด็กติดเกมจำนวนมาก แล้วจัดกิจกรรมเพื่อบำบัด ปรับพฤติกรรมเด็กติดเกม

ทั้งนี้ โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาดิตเกมออนไลน์ที่เป็นรูปธรรม ได้แก่

(1) จัดทำโปรแกรมแก้ไขและบำบัดเด็กติดเกมโดยใช้วิธีจัดตั้งกลุ่มนิรนามเพื่อช่วยเหลือคนที่มีปัญหาเดียวกัน (Self Help Group) และการทำครอบครัวบำบัด (Family Therapy) การบำบัดโดยปรับความคิดและพฤติกรรม การบำบัดรักษาจะช่วยลดโอกาสในการกลับมาติดเกมอีกครั้ง เป็นต้น

(2) ส่งเสริมให้ทุกชุมชนมีลานสาธารณะเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของชุมชนและตรงความต้องการของเด็ก ทำให้เกิดการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง

2. ปัญหาติพนั่นออนไลน์

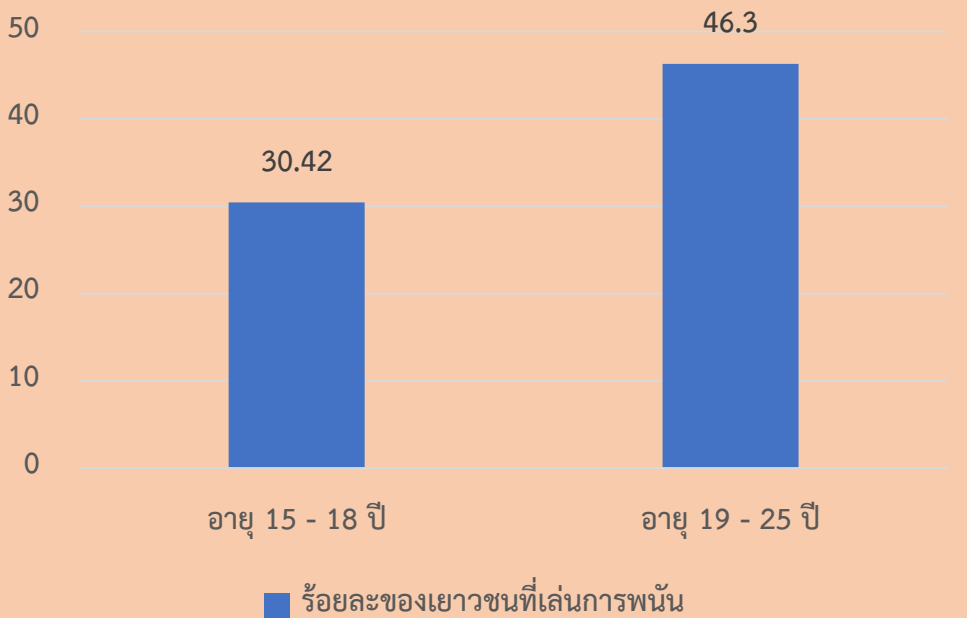
สภาพการณ์และแนวโน้ม

ข้อมูลจากเครือข่ายองค์กรเด็กและเยาวชน เผยผลสำรวจในปี 2562 พบว่า คนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป กว่า 3 ล้านคน เล่นการพนันผ่านช่องทางออนไลน์ โดยพบว่าร้อยละ 42.38 ของเด็กและเยาวชน เข้าสู่วงจรการพนัน โดยมีปัจจัยชักจูงให้เข้าสู่การเล่นการพนันออนไลน์ คือ สื่อโซเชียลมีเดีย โดยเฟซบุ๊ก และเว็บไซต์ ดูหนังฟังเพลง เป็นสื่อที่มีอิทธิพลสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจสถานการณ์การเล่นพนันในสังคมไทย ปี 2562 ของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ระบุว่า คนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 3.19 ล้านคน เล่นการพนันผ่านช่องทางออนไลน์ โดยมีปริมาณเงินหมุนเวียนถึง 20,152 ล้านบาท โดยช่องทางหลักที่ใช้เล่นพนันออนไลน์ คือ โทรศัพท์มือถือ (97.1%)

สาเหตุที่การพนันออนไลน์ได้รับความนิยม เนื่องจากเข้าถึงง่าย สะดวก รวดเร็ว ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ การตรวจจับของเจ้าหน้าที่ยากลำบาก ขณะเดียวกัน กลุ่มธุรกิจพนันก็มีการพัฒนาความก้าวล้ำไปกับยุคดิจิทัล โดยนิยมใช้สื่อโซเชียลมีเดียเป็นช่องทางโฆษณาเชิญชวนเด็กและเยาวชน ผ่านเฟซบุ๊ก ไลน์ ยูทูบ ทวิตเตอร์ เว็บไซต์ ในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้บุคคลผู้มีชื่อเสียงและเน็ตไอดอล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเยาวชน รวมถึงว่าจ้างให้เยาวชนรีวิวเว็บไซต์พนัน เพื่อแนะนำบอกต่อเชิญชวนกันเองด้วย ดังนั้น จึงเห็นว่า สภาพแวดล้อมรอบตัวจึงมีส่วนช่วยเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่เส้นทางของการพนันได้

ร้อยละของเยาวชนที่เล่นการพนัน

แผนภูมิที่ 17 ร้อยละของเยาวชนที่เล่นการพนัน

จากรายงานสถานการณ์การพนันของกลุ่มเด็กและเยาวชนในปี 2562 เก็บข้อมูลจากประชาชนทั่วไปที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ทั้ง 77 จังหวัด พบว่า ปี 2562 คนไทยเล่นการพนันร้อยละ 57 หรือประมาณ 30.42 ล้านคน เยาวชนอายุ 15 - 18 ปี เล่นการพนันประมาณ 7.33 แสนคน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.9 ของกลุ่มเด็ก เยาวชนอายุ 19 - 25 ปี เล่นการพนันประมาณ 3.05 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 46.3 ของกลุ่มเยาวชน ซึ่งจากการสำรวจพบว่า อายุในการเริ่มเล่นการพนันต่ำที่สุด 7 ขวบ

สำหรับการพนันยอदनินยม 5 อันดับ ได้แก่ สลากกินแบ่งรัฐบาล หวยใต้ดิน ไพ่พนันฟุตบอล และไฮโลโปป่น้ำเต้าปูปลา ซึ่งวงเงินที่หมุนเวียนในตลาดการพนันออนไลน์พบว่าอันดับ 1 พนันทายผลบอลออนไลน์ 160,542 ล้านบาท ตามด้วยหวยใต้ดิน 153,158 ล้านบาท และสลากกินแบ่งรัฐบาล 150,486 ล้านบาท

เพศ	จำนวน (คน)
ชาย	2.15 ล้านคน
หญิง	1.63 ล้านคน

ตารางที่ 3 จำนวนเด็กและเยาวชนไทยเล่นการพนัน

จากตารางจำแนกตามเพศ พบว่า เป็นเด็กและเยาวชนชาย 2.15 ล้านคน เด็กและเยาวชนหญิง 1.63 ล้านคน โดยในจำนวนนี้มีกลุ่มที่เพิ่งเล่นพนันครั้งแรกในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา หรือที่เรียกกันว่า “นักพนันหน้าใหม่” ประมาณ 0.67 ล้านคน โดยเป็นเด็กและเยาวชนชาย 0.388 ล้านคน เด็กและเยาวชนหญิง 0.284 ล้านคน และเมื่อจำแนกตามภูมิภาค พบว่า เด็กและเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการเล่นพนันมากที่สุดถึง 1.506 ล้านคน และยังเป็นภูมิภาคที่มีนักพนันหน้าใหม่มากที่สุด คือประมาณ 0.265 ล้านคน (ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2562)

ผลการดำเนินการและแนวทางการแก้ไขปัญหา

จากการดำเนินโครงการประจำปี พ.ศ. 2562 ซึ่งกรมอนามัยได้มีการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำยุทธศาสตร์การปกป้องเด็กและเยาวชนจากการใช้สื่อออนไลน์ และมีศูนย์ประสานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมและปกป้องเด็กและเยาวชนจากการใช้สื่อออนไลน์หรือ COPAT สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยซึ่งมีครบทุกตำบลจะเป็นกำลังหลักในการรณรงค์สร้างการตระหนักรู้และผลกระทบการพนัน

(2) เครือข่ายองค์กรเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ 6 องค์กรที่ขับเคลื่อนเรื่องการพนันออนไลน์ ได้ประชุมและหารือแนวทางเพื่อสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วน โดยมีเครือข่ายองค์กรเด็กและเยาวชน ได้แก่ สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สมาคมไอเซคพัฒนาผู้นำนักศึกษาระหว่างประเทศ (AIESEC) เครือข่ายเด็กรุ่นใหม่ไม่พนัน และเครือข่ายเพื่อนเยาวชนเพื่อการพัฒนา

สำหรับแนวทางแก้ปัญหาติดพนันออนไลน์ ได้แก่

- (1) การสื่อสารและสร้างความตระหนักสังคม โดยเฉพาะผลกระทบจากการพนันฟุตบอลออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน การประชาสัมพันธ์สายด่วนแจ้งเบาะแส
- (2) มาตรการป้องกัน เพื่อลดผลกระทบจากการพนันฟุตบอลออนไลน์ สนับสนุนการทำงานของสภาเด็กและเยาวชนพร้อมเครือข่ายต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมป้องกัน
- (3) มาตรการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะในร้านเกมร้านอินเทอร์เน็ต
- (4) มาตรการช่วยเหลือและเยียวยาเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการพนันฟุตบอลออนไลน์

ผู้เล่น อาจเป็นใครก็ได้

User id ผู้เล่น

- • เด็กและเยาวชน นักเรียน นักศึกษา
- • ฤทธิพิศทุกวัย
- • พนักงานบริษัท นายธนาคาร ข้าราชการ
- • คนหาเช้ากินค่ำ พ่อค้าแม่ค้า วินมอเตอร์ไซด์
- • ผู้บริหารระดับสูง นักการเมือง
- • หรืออาจจะเป็นเพื่อนร่วมงานที่บังเอิญมาเจอคุณ

มูลนิธิรณรงค์หยุดพนัน
กีฬาและเกมออนไลน์

ผู้สนับสนุน

- • นิตยสารและเกมคอมพิวเตอร์เกมออนไลน์
- • สื่อมวลชนทุกสื่อ วิทยุ โทรทัศน์

3. ปัญหาการถูกกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

สภาพการณ์และแนวโน้ม

การถูกกลั่นแกล้งออนไลน์ หรือ Cyberbullying (มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย) เป็นการกลั่นแกล้ง รังแก หรือคุกคามโดยเจตนาผ่านสื่อดิจิทัลหรือสื่อออนไลน์ เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ และแท็บเล็ต โดยผู้กลั่นแกล้งจะส่งข้อความหรือรูปภาพผ่าน SMS กล่องข้อความ และแอปพลิเคชัน หรือส่งผ่านออนไลน์ในโซเชียลมีเดีย กระดานสนทนา หรือเกมออนไลน์ ที่ผู้ใช้สามารถเปิดดู มีส่วนร่วม หรือแบ่งปันเนื้อหาได้ โดยรูปแบบของ Cyberbullying ที่พบบ่อย ๆ (ASEAN Stop Cyberbullying Workshop, 2019) ได้แก่ การข่มขู่ คุกคาม หรือให้ร้ายเหยื่อ การเปิดโปงข้อมูลส่วนตัวของเหยื่อ โดยการเอาไปโพสต์หรือส่งต่อให้คนอื่นรับรู้ เช่น ภาพหลุด เพื่อประจาน ทำให้อับอาย การคุกคามทางเพศ โดยใช้ถ้อยคำที่สื่อไปในทางเพศ เช่น การส่งภาพหรือวิดีโอมาให้แล้วชวนทำกิจกรรมทางเพศ การตัดต่อภาพไปเปลี่ยน การลงให้ส่งรูปไม่เหมาะสมแล้วนำไปโพสต์ประจานหรือแบล็กเมล์ รวมถึงการแอบอ้างตัวตนโดยการแอบเข้าบัญชีออนไลน์ของเหยื่อ หรือสร้างบัญชีใหม่โดยใช้ชื่อและ/หรือรูปภาพของเหยื่อ แล้วนำบัญชีไปใช้ในทางไม่เหมาะสม ตลอดจนการสร้างกลุ่มเพื่อโจมตี เช่น เพจแอนตี้ต่าง ๆ เพื่อจับผิด ประจาน พุดคุ้ยตำหนิ ตำทอ ทำให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกเกลียดชังเหยื่อ

รายงานสำรวจหลายชิ้นบ่งบอกว่า นับจากปี 2010 เป็นต้นมา สถิติของการถูกกลั่นแกล้งออนไลน์ มีจำนวนสูงขึ้นเรื่อย ๆ (สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน ร่วมกับ สสส., 2561) ทั้งนี้ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยศูนย์ประสานงานส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ หรือ โคแพท (COPAT – Child Online Protection Action Thailand) ร่วมกับมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย ได้ทำการสำรวจสถานการณ์เด็กไทยกับภัยออนไลน์ ในปี 2562 โดยกลุ่มตัวอย่างอายุ 6-18 ปี จำนวน 15,318 คน จากทั่วประเทศ พบว่า เด็ก 31% เคยถูกกลั่นแกล้งออนไลน์

โดยเพศทางเลือกจะถูกกลั่นแกล้งมากที่สุด ถึง 49% และเมื่อถูกกลั่นแกล้งทางออนไลน์จะมีเด็กถึง 40% ที่ไม่ได้บอกใคร ขณะเดียวกัน เด็ก 34% เคยกลั่นแกล้งคนอื่นทางออนไลน์ ซึ่งส่วนหนึ่งบอกว่าเป็นการโต้ตอบที่ตนเองโดนแกล้ง และสิ่งที่เด็กได้ทำเมื่อถูกกลั่นแกล้งทางออนไลน์ เป็นอันดับ 1 คือ บล็อกบุคคลที่กระทำกับเรา 44% ตามมาด้วย ลบข้อความหรือภาพที่ทำให้อับอาย กังวล หรือรู้สึกไม่ดี 38% และเปลี่ยนการตั้งค่าความเป็นส่วนตัว 31% ตามลำดับ

อันดับ ที่	พฤติกรรมที่เด็กทำเมื่อถูกกลั่นแกล้งทางออนไลน์	ร้อยละ
1	บล็อกบุคคลที่กระทำกับเรา	44
2	ลบข้อความหรือภาพที่ทำให้อับอาย กังวล หรือรู้สึกไม่ดี	38
3	เปลี่ยนการตั้งค่าความเป็นส่วนตัว	31
4	รายงานแจ้งปัญหาผ่านปุ่มแจ้ง (Report Abuse) บนเว็บไซต์ หรือเฟซบุ๊ก หรือผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต	29
5	ไม่ทำอะไรเลย	22
6	หยุดใช้อินเทอร์เน็ตชั่วคราว	13

ตารางที่ 4 พฤติกรรมที่เด็กทำเมื่อถูกกลั่นแกล้งทางออนไลน์

อย่างไรก็ตาม พบว่า เด็ก 74% เคยพบเห็นสื่อลามกอนาจารทางออนไลน์ 50% เคยพบเห็นสื่อลามกอนาจารเด็ก 6% เคยครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก เคยส่ง ส่งต่อ หรือแชร์สื่อลามกอนาจารทางออนไลน์ และ 2% ยอมรับว่าเคยถ่ายภาพหรือวิดีโอตนเองในลักษณะลามกอนาจาร แล้วส่งให้คนอื่น ๆ โดยสิ่งที่น่ากังวลคือ เด็กประมาณ 25% หรือ 3,892 คน เคยนัดพบกับเพื่อนที่รู้จักกันในโลกออนไลน์ และนัดเจอกัน โดยปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ โดนพุดจาล้อเลียน ดูถูก และทำให้เสียใจ หลอกให้เสียเงิน เสียทรัพย์สิน ไปจนถึงการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (COPAT, มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย, 2562)

ผลการดำเนินการและแนวทางการแก้ไขปัญหา

ในช่วงปี 2562 ปรากฏหน่วยงานที่เข้ามาดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ถูกกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) จัดทำยุทธศาสตร์ส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในการใช้สื่อออนไลน์ พ.ศ. 2560 - 2564 ทำให้สื่อตระหนักถึงความสำคัญของการกระทำความรุนแรงระหว่างเด็กด้วยกันเองบนอินเทอร์เน็ต

(2) มูลนิธิริಕ್ಷไทยและบริษัทโทรคมนาคมไทยเอเยนซีจำกัด (มหาชน) จัดทำ โครงการ “กล้าทำดี ยุติการรังแก” ในระดับโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อลด พฤติกรรมการรังแกระหว่างเด็กนักเรียนและรณรงค์ให้ครูและสังคมตระหนักถึง ผลกระทบของการรังแกและความรุนแรง และได้นำหลักสูตร Youth Max มาใช้ ในการอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูและนักเรียน มีการส่งเสริมความเอาใจใส่และ เพิ่มศักยภาพของนักเรียนให้เป็น Hero ทำให้ยกระดับความนับถือตนเอง และความเคารพต่อคนอื่น ๆ

(3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้มีการกำหนด แนวปฏิบัติลดหรือยุติการรังแกอันเป็นส่วนหนึ่งภายใต้นโยบายการปกป้อง คุ้มครองเด็ก โดยอยู่ในแนวคิดของ สพฐ. ที่จะจัดทำหลักสูตร “ออนไลน์” ที่เกิด จากการพัฒนาร่วมกันกับมูลนิธิริಕ್ಷไทย และเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชน ที่ทำงานด้านการยุติการรังแก การแก้ไขพื้นฐานในโรงเรียน และปกป้องแก้ไข ควบคู่กันทั้งในโรงเรียนและบนโซเชียลมีเดีย

(4) มูลนิธิริಕ್ಷไทยร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ จัดทำโครงการนักเรียนก้าวทันยุติการรังแกในโรงเรียนและโซเชียลมีเดีย เพื่อให้ นักเรียนลดการรังแกในโรงเรียนและในโลกไซเบอร์ โดยใช้ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

สำหรับแนวทางแก้ปัญหาคำกล่าวหาการถูกกลั่นแกล้งออนไลน์ที่มีการดำเนินการไว้ มีดังต่อไปนี้

(1) การบังคับใช้มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ก็พบว่ามิพบบัญญัติที่อาจสามารถปรับใช้ได้กรณีของการรังแกบนโลกออนไลน์ มาตรา 27 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชน

หรือสารสนเทศประเภทใด ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ” เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กได้มีการบัญญัติคุ้มครองเด็กในด้านข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับเด็ก ซึ่งการเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่นนั้นย่อมเป็นหนึ่งในรูปแบบของการรังแกบนโลกออนไลน์ รวมถึงการรังแกบนโลกออนไลน์มีลักษณะของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมด้วยนั้น

(2) การมีหลักสูตรออนไลน์ เพื่อให้เด็กนักเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนทั่วประเทศได้นำไปใช้ โดยผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมภายใต้โครงการกับโรงเรียนนำร่อง เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา รังแกกันในสถานศึกษา โดยการจัดทำเป็นวิดีโอออนไลน์

เด็กจมน้ำ

สภาพการณ์และแนวโน้ม

รายงานขององค์การอนามัยโลก พบว่า ทุกปีมีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เสียชีวิตจากการจมน้ำ 145,739 คน โดยเสียชีวิตเป็นอันดับ 2 รองจากโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ จากข้อมูลในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ปี 2553-2562 พบว่า การจมน้ำเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ 1 ของเด็กไทยอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยมีเด็กจมน้ำเสียชีวิตสูงถึง 8,394 ราย เฉลี่ยปีละ 839 ราย หรือวันละ 2 ราย เพศชายมีอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำมากกว่าเพศหญิง โดยสาเหตุหลักเกิดจากการชวนกันไปเล่นน้ำเป็นกลุ่มตามแหล่งน้ำธรรมชาติ เด็กขาดทักษะเอาชีวิตรอดในน้ำ และการช่วยเหลือที่ถูกต้อง ส่วนสถานที่เกิดเหตุส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำสาธารณะที่อยู่ในชุมชน เช่น สระน้ำ บ่อขุดเพื่อการเกษตร ฝายทดน้ำ อ่างเก็บน้ำ ซึ่งแหล่งน้ำส่วนใหญ่ไม่มีการจัดการแหล่งน้ำเสี่ยง เช่น การปักป้ายเตือน การกั้นรั้ว การติดตั้งอุปกรณ์ช่วยคนตกน้ำ เป็นต้น (กรมควบคุมโรค, 2563)

ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562	
จังหวัด	จำนวน (คน)	จังหวัด	จำนวน (คน)	จังหวัด	จำนวน (คน)
นครราชสีมา	32	อุดรธานี	28	อุบลราชธานี	25
อุบลราชธานี	31	นครราชสีมา	25	บุรีรัมย์	22
สุรินทร์	27	ปัตตานี	23	ปัตตานี กรุงเทพมหานคร	20
ศรีสะเกษ	26	บุรีรัมย์	22	อุดรธานี ชลบุรี	18
กรุงเทพมหานคร	22	ชัยภูมิ , นครศรีธรรมราช	20	สกลนคร นครราชสีมา	16

ตารางที่ 5 อัตราการเสียชีวิตของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จากการจมน้ำ ต่อประชากรเด็กแสนคน ระหว่างปี พ.ศ. 2560 -2562

สถานการณ์การจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี พ.ศ. 2562 (1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2562) พบว่า เด็กจมน้ำเสียชีวิต 550 คน ลดลงจากปี พ.ศ. 2561 จำนวน 142 คน (ร้อยละ 20.5) (ปี พ.ศ. 2561 = 692 คน) ซึ่งเด็กเล็ก (อายุ 0 - 2 ปี) จมน้ำเสียชีวิตถึง 107 คน (ร้อยละ 19.5 ของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี) เด็กชายจมน้ำเสียชีวิตมากกว่าเด็กหญิง 2.5 เท่า และเด็กกลุ่มอายุ 5 - 9 ปี มีอัตราการเสียชีวิตสูงที่สุด

อัตราป่วยตายจากการตกน้ำ จมน้ำ ของเด็ก ร้อยละ 27.4 เกิดเหตุมากที่สุด คือ วันศุกร์ (ร้อยละ 24.4) ช่วงเวลาที่เกิดเหตุมากที่สุด คือ 15.00 -17.59 น. (ร้อยละ 41.6) เดือนมีนาคมพบ เด็กจมน้ำเสียชีวิตมากที่สุด (76 คน) รองลงมา คือ เมษายน (76 คน) และพฤษภาคม (56 คน) แหล่งน้ำที่เด็กจมน้ำและเสียชีวิตมากที่สุด คือ แหล่งน้ำตามธรรมชาติ (ร้อยละ 31.0) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้มีอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำสูงที่สุด (อัตราการตายต่อประชากรแสนคนเท่ากับ 5.3) รองลงมาคือ ภาคกลาง (4.5) และภาคเหนือ (4.3) ตามลำดับ โดยจังหวัดที่พบเด็กจมน้ำมากที่สุด 10 จังหวัดสูงที่สุดได้แก่ อุบลราชธานี (25 คน) บุรีรัมย์ (22 คน) ปัตตานี กรุงเทพมหานคร (จังหวัดละ 20 คน), อุดรธานี ชลบุรี (จังหวัดละ 18 คน) สกลนคร นครราชสีมา (จังหวัดละ 16 คน), เพชรบุรี และนราธิวาส (จังหวัดละ 14 คน)

ผลการดำเนินการและแนวทางการแก้ไขปัญหา

กระทรวงสาธารณสุข จัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันเด็กจมน้ำ ปี 2563 ภายใต้แนวคิด “เอาชีวิตรอดได้ ช่วยเป็น พื้นที่เล่นปลอดภัย เด็กไม่จมน้ำ” เพื่อให้เด็กไทยมีความรู้เรื่องความปลอดภัยทางน้ำ ฝึกทักษะการเอาชีวิตรอดเมื่อตกน้ำ ช่วยเหลือคนตกน้ำอย่างถูกต้องวิธีป้องกันเด็กจมน้ำ คือ ผู้ปกครองต้องดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด อย่าปล่อยให้เด็กชวนกันไปเล่นน้ำกันเองตามลำพัง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครัวเรือนที่มีเด็กแรกเกิด-2 ปี มีการใช้คอกกั้นเด็ก (Playpen) สำหรับในชุมชน ควรดำเนินการ ดังนี้

1. สำรวจแหล่งน้ำเสี่ยงในชุมชน เฝ้าระวังและแจ้งเตือน เช่น ประกาศเสียงตามสาย ตักเตือนเมื่อเห็นเด็กเล่นน้ำตามลำพัง
2. จัดการแหล่งน้ำให้ปลอดภัย เช่น สร้างรั้ว ติดป้ายคำเตือน ให้มีอุปกรณ์ช่วยคนตกน้ำไว้บริเวณแหล่งน้ำเสี่ยง เช่น ถังกลลอนเปล่าผูกเชือก ขวดน้ำพลาสติกเปล่า และไม้ เป็นต้น
3. สอนให้เด็กรู้จักแหล่งน้ำเสี่ยงและอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น และรู้วิธีการเอาชีวิตรอดในน้ำเมื่อตกน้ำ โดยการลอยตัวเปล่าหรือลอยตัวโดยใช้อุปกรณ์ช่วยชูชีพ
4. สื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อให้ชุมชนเกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมที่สำคัญ หากพบเห็นคนตกน้ำ ไม่ควรกระโดดลงไปช่วยเพราะอาจจมน้ำพร้อมกันได้ ขอให้ช่วยด้วยการใช้มาตรการ “ตะโกน โยน ยื่น” ดังนี้ ตะโกน คือเรียกให้ผู้ใหญ่มาช่วย และโทรแจ้งทีมแพทย์กู้ชีพ 1669 โยน คือ โยนอุปกรณ์ที่อยู่ใกล้ตัวช่วยคนตกน้ำเกาะจับพยุงตัว เช่น ถังกลลอนพลาสติกเปล่า หรือวัสดุที่ลอยน้ำได้ โดยโยนครั้งละหลายๆ ชิ้น และยื่น คือ ยื่นอุปกรณ์ที่อยู่ใกล้ตัวให้คนตกน้ำจับ เช่น ไม้ เสื้อผ้า ขาวม้า ให้คนตกน้ำจับและดึงขึ้นมาจากน้ำ

เด็กติดยาเสพติด

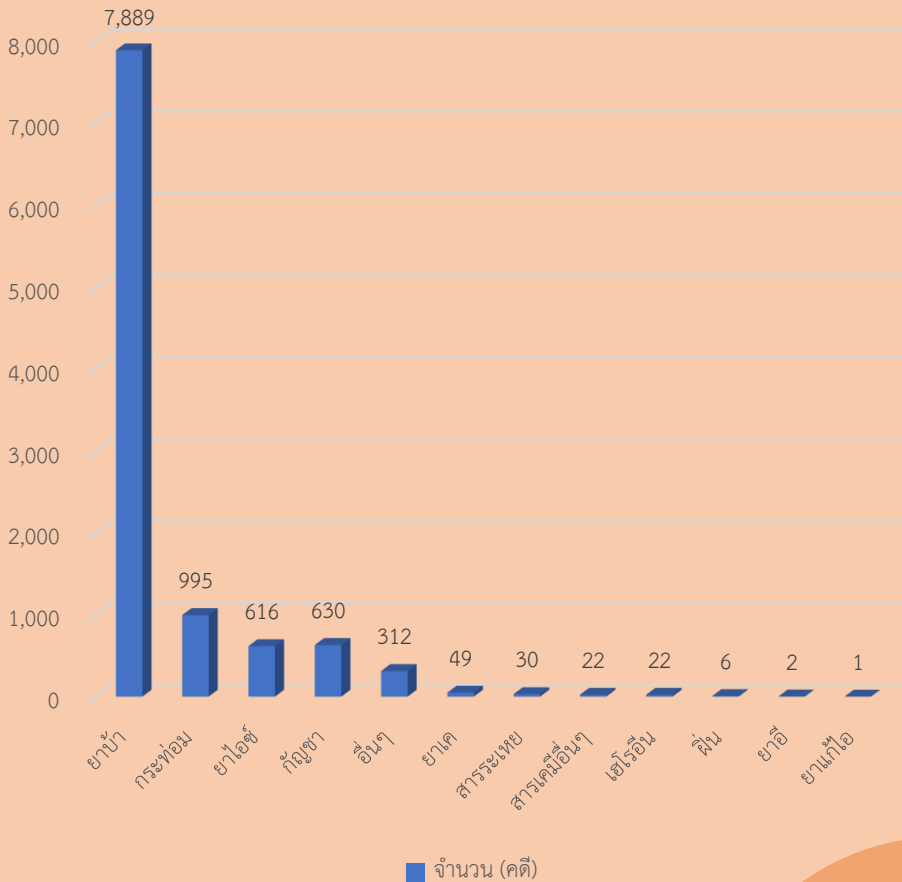
สภาพการณ์และแนวโน้ม

จากข้อมูลการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดของสถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี พบว่า ปัญหายาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากขึ้นในกลุ่มเด็กและเยาวชน จะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 12 -17 ปี ซึ่งเป็นวัยที่มีความเสี่ยงสูงต่อการใช้ยาเสพติด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกายที่เริ่มก้าวเข้าสู่วัยรุ่น เป็นช่วงของการปรับตัว และมีการเปลี่ยนแปลงของระดับฮอร์โมนในร่างกายสูงที่สุด โดยข้อมูลจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ระบุว่า แม้จำนวนคดีรับใหม่ในสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จะมีแนวโน้มลดลงจากที่เคยสูงถึง 4.4 หมื่นคดีในปี 2553

อย่างไรก็ตามยาเสพติดให้โทษ ยังคงเป็นสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไทยที่สูงสุดในอันดับแรก โดยนับเป็นทั้งปัญหาทางสังคมและปัญหาทางสุขภาพที่มีความรุนแรงในกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชนมากที่สุด เมื่อเทียบกับกลุ่มประชากรในช่วงวัยอื่น โดยในปี 2561 พบว่า มีจำนวนผู้ต้องหาคดีเสพและผู้รับการบำบัดรักษาปัญหายาเสพติดทั้งหมด ถึงประมาณร้อยละ 40 ซึ่งพบว่า เป็นกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี โดยเด็กและเยาวชนถูกจับกุมส่งสถานพินิจฯ ในปี 2562 ทั้งสิ้น 20,003 คดี และครึ่งหนึ่งเป็นฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ (สถาบันวิจัยประชากรสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล, 2563)

จำนวน (คดี) ในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ปีงบประมาณ 2562

แผนภูมิที่ 18 จำนวน (คดี) ในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ปีงบประมาณ 2562
ที่มา: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2562

จากแผนภูมิที่ 18 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ในปีงบประมาณ 2562 จำนวนทั้งหมด 10,634 คดี ซึ่งจำนวนมากที่สุดอันดับหนึ่ง คือยาเสพติดประเภทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) จำนวน 7,889 คดี คิดเป็นร้อยละ 74.19 ของคดียาเสพติดทั้งหมด จำนวนคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีรองลงมา เป็นคดียาเสพติดให้โทษประเภทกระพ๋อม มีจำนวน 995 คดี คิดเป็นร้อยละ 9.36 นอกจากนั้น เป็นคดียาเสพติดให้โทษประเภทยาไอซ์ จำนวน 616 คดี คิดเป็นร้อยละ 6.36 เป็นคดียาเสพติดให้โทษประเภทกัญชา จำนวน 630 คดี คิดเป็นร้อยละ 5.92 เป็นคดียาเสพติด

ให้โทษประเภทอื่น ๆ จำนวน 312 คดี คิดเป็นร้อยละ 2.93 เป็นคดียาเสพติดให้โทษประเภทยาเค จำนวน 49 คดี คิดเป็นร้อยละ 0.46 ที่เหลือเป็นคดียาเสพติดให้โทษ เช่น สารระเหย/สารเคมีอื่น ๆ เฮโรอีน ผิ่น ยาอี และยาแก้ไอ ซึ่งมีจำนวนเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 0.28 0.21 0.21 0.05 0.02 และ 0.01 ตามลำดับ

ผลการดำเนินการและแนวทางการแก้ไขปัญหา

โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ดำเนินงานต่อเรื่อยมาตั้งแต่ปี 2545 โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาวัยรุ่นและเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจ และเปิดโอกาสให้ผู้เสพและติดยาเสพติด เปิดเผยตัวเองเข้ารับการบำบัดรักษา ฟันฟูโดยสมัครใจ ภายใต้กิจกรรม “ใครติดยายกมือขึ้น” โดยมียุทธศาสตร์และวิธีการดำเนินโครงการที่ยึดวัยรุ่นและเยาวชนเป็นศูนย์กลางบนพื้นฐานการเข้าถึงสาเหตุของปัญหา เข้าใจธรรมชาติ พฤติกรรม และความต้องการของเยาวชน วัยรุ่น และกลุ่มเสี่ยงอื่น ๆ ทั้งวัยทำงานในสถานประกอบการ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพในสถานพินิจฯ เรือนจำ และสำนักงานคุมประพฤติ โดยมีกลยุทธ์สำคัญคือการใช้สโลแกน “เป็นหนึ่งในโดยไม่พึ่งยาเสพติด” ก่อให้เกิดความท้าทาย และจูงใจเยาวชนไม่ให้ยุ่งกับยาเสพติด แนวคิดและกิจกรรมในโครงการเป็นการเน้นการให้โอกาสมากกว่าการปราบปราม โดยเพิ่มโอกาสให้เยาวชนได้รับการพัฒนาและแสดงความสามารถที่หลากหลาย ในลักษณะส่งเสริมการแข่งขันกันทำความดี เป็นสิ่งจูงใจให้เยาวชนอยากเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลักษณะ Play and Learn ใช้กิจกรรมเป็นสื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ โดยการประยุกต์กับองค์ความรู้สุขภาพจิต และมีแนวทางการดำเนินงาน โดยใช้วิธีบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชนในทุกกระดับ (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2562) ซึ่งได้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

(1) การรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ และการจัดนิทรรศการต่อเนื่องตลอดทั้งปี

(2) จัดกิจกรรมรณรงค์ในพื้นที่ และทุลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี เสด็จเยี่ยมสมาชิก ในจังหวัดภูมิภาค 17 จังหวัด และเขตกรุงเทพมหานคร 5 เขต

(3) จัดประกวด TO BE NUMBER ONE DANCERCISE เพื่อเปิดพื้นที่บวกให้เยาวชนได้แสดงออก และเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม และความฉลาดทางอารมณ์ โดยผ่านกิจกรรม มีทีมเข้าร่วมแข่งขันรวม 263 ทีม และมีเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 3,922 คน

(4) จัดประกวดเยาวชนต้นแบบเก่งและดี TO BE NUMBER ONE (TO BE NUMBER ONE IDOL) โดยมีเยาวชนผ่านการคัดเลือกเข้ารับการพัฒนาตามที่โครงการกำหนด จำนวน 40 คน

(5) พัฒนาและสนับสนุนการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE ในสถานศึกษา ชุมชน สถานประกอบการ สถานพินิจฯ เรือนจำ/ทัณฑสถานและสำนักงานคุมประพฤติจังหวัด เปิดโอกาสให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมของชมรม เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เกิดความภาคภูมิใจ และมองเห็นคุณค่าของตนเอง ซึ่งมีการขยายเครือข่ายเพิ่มมากขึ้นในทุกประเภท โดยในปี 2562 มีจังหวัดและชมรม TO BE NUMBER ONE ประเภทต่าง ๆ ทั่วประเทศ เข้าร่วมประกวดผลงานทั้งสิ้น 834 แห่ง เพิ่มจากปี 2561 ร้อยละ 28.9

(6) พัฒนาและสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE โดยในปี 2562 มีศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE เพิ่มขึ้นจาก 9,697 แห่ง เป็น 9,805 แห่ง

(7) จัดบริการศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE ตามแนวคิด “ปรับทุกข์ สร้างสุข แก้ปัญหา พัฒนา EQ” ในห้างสรรพสินค้าเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล 4 แห่ง ที่ศูนย์การค้าแฟชั่นไอส์แลนด์ ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต ซีคอนสแควร์ และเดอะมอลล์ บางแค โดยในปี 2562 มีผู้มาใช้บริการ รวมทั้งสิ้น 93,146 เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 7.32

(8) จัด “ค่ายพัฒนาสมาชิก TO BE NUMBER ONE สู่ความเป็นหนึ่ง” หรือ “TO BE NUMBER ONE CAMP” รุ่นที่ 21 มีเยาวชนเข้าร่วม 403 คน และรุ่นที่ 22 มีเยาวชนเข้าร่วม 378 คน

(9) ผลิตและพัฒนาสื่อสำหรับเครือข่าย แกนนำ และสมาชิก TO BE NUMBER ONE ทั่วประเทศจำนวน 8 เรื่อง
ทั้งนี้ จากผลการดำเนินงาน พบว่า

(1) มีจำนวนสมาชิก TO BE NUMBER ONE ทั่วประเทศ 29,284,888 คน มีชมรม TO BE NUMBER ONE รวมทั้งสิ้น 71,501 แห่ง และมีศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE 9,805 แห่ง

(2) ผู้เข้าประกวด TO BE NUMBER ONE IDOL มีความสำเร็จทั้งด้านผลการเรียน และด้านการเรียนต่อ

(3) สมาชิกที่เข้ามาใช้บริการภายในศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE ในห้างสรรพสินค้าทั้ง 4 แห่ง มีพัฒนาการในการเรียนรู้ และพัฒนาตัวเองดีมากขึ้น

(5) สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายพัฒนาสมาชิก TO BE NUMBER ONE สู่ความเป็นหนึ่ง มีพัฒนาการด้านอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น มีทัศนคติ วิธีการทำงาน และบุคลิกภาพดีขึ้น สามารถนำความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่ได้รับไปช่วยกิจกรรมสาธารณประโยชน์

(6) วิทยุรุ่นและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ TO BE NUMBER ONE มีความรู้และทักษะในการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิต ร้อยละ 97.5

เด็กที่ถูกรุณกรรมทางเพศ

สภาพการณ์และแนวโน้ม

เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองจากความรุนแรง การถูกทำร้าย การถูกละเลยทอดทิ้ง และการถูกแสวงประโยชน์ ความรุนแรงสามารถส่งผลกระทบต่ออย่างทันทีต่อพวกเด็ก ๆ ได้ตั้งแต่อาการบาดเจ็บทางกาย พัฒนาการความสามารถในการเรียนรู้ และผลการเรียนของเด็ก และอาจส่งผลเสียระยะยาวที่ติดตัวเด็กไปจนเป็นผู้ใหญ่ ในประเทศไทย มีเด็กที่ถูกรุณกรรมทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถูกทำร้ายทางกายหรือจิตใจ ถูกละเลยทอดทิ้ง หรือถูกแสวงประโยชน์ เฉลี่ย 52 คนต่อวัน หรือเฉลี่ย 2 คนในทุก ๆ ชั่วโมง

ในขณะเดียวกัน จำนวนเด็กที่ถูกรุณกรรมทางเพศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ข้อมูลจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม (One-Stop Crisis Center - OSCC) เปิดเผยว่า ใน พ.ศ. 2558 มีเด็กกว่า 10,000 คน เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลรัฐเนื่องจากความรุนแรง โดยประมาณสองในสามของเด็กเหล่านี้ถูกรุณกรรมทางเพศ ส่วนใหญ่เป็นการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหญิง และเนื่องจากการทำงานของระบบการคุ้มครองเด็กยังมีข้อจำกัด จึงเป็นไปได้ว่ายังมีการล่วงละเมิดอีกมากที่ไม่ได้รับรายงาน ความรุนแรงทางร่างกาย เช่น การทุบตี ยังคงถูกมองว่าเป็นวิธีปกติในการสร้างวินัยให้กับเด็ก และแม้ว่าการลงโทษทางร่างกายจะถูกสั่งห้ามในโรงเรียนแล้ว แต่ก็ยังปฏิบัติกันอยู่อย่างแพร่หลาย ปัญหาความรุนแรงทางเพศในไทยเพิ่มสูงขึ้น เกินครึ่งเกิดจากคนใกล้ชิดตัวครอบครัว เปิดสถิติพบผู้ถูกรุณกรรมทำอายุน้อยสุด 5 ขวบถูกข่มขืน และกลุ่มเสี่ยงอันดับหนึ่ง คือ นักศึกษา เมื่อลงลึกถึงความสัมพันธ์ของผู้กระทำและผู้ถูกรุณกรรม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นคนที่รู้จักคุ้นเคยและเป็นบุคคลในครอบครัวกว่าร้อยละ 53 รองลงมา เป็นคนแปลกหน้า, ไม่รู้จักกัน ร้อยละ 38.2 และถูกรุณกรรมจากคนที่รู้จักกันผ่านโซเชียล ร้อยละ 8.8 (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2561)

รูปภาพที่ 1 เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศและเข้าสู่กระบวนการของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

กรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้สำรวจกลุ่มเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการของบ้านพักเด็กและครอบครัวทั้ง 77 จังหวัด เจาะลึกเฉพาะในเรื่องของการถูกทารุณกรรมทางเพศ (ข่มขืน) พบว่าปี 2561 มีจำนวน 1,296 ราย ปี 2562 มีจำนวน 502 ราย และปี 2563 (วันที่ 1 ต.ค. 2562-1 พ.ค. 2563) มีจำนวน 343 ราย

ผลการดำเนินการและแนวทางการแก้ไขปัญา

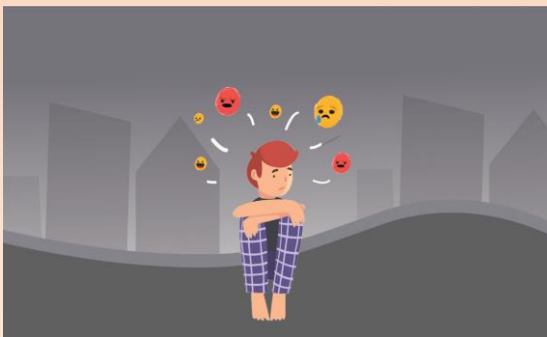
แนวทางแรกคือ จัดให้มีนักสังคมสงเคราะห์ประจำอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือมอบหมายบทบาทและความรับผิดชอบงานด้านคุ้มครองเด็กให้แก่เจ้าหน้าที่ที่มีอยู่แล้ว โดยเจ้าหน้าที่เหล่านี้จะต้องได้รับการฝึกอบรมให้สามารถประสานงานกับเครือข่ายและอาสาสมัครเพื่อระบุตัวเด็ก ตลอดจนสามารถให้ความช่วยเหลือเด็กเบื้องต้นได้อย่างทันท่วงที ตลอดจนสามารถส่งต่อเด็กไปยังบริการระดับจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

แนวทางที่สองคือ มอบหมายให้ผู้ปฏิบัติงานในภาคประชาสังคม เช่น เจ้าหน้าที่เอ็นจีโอ ให้ทำหน้าที่นี้แทน โดยรัฐต้องให้ สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เหล่านี้มี “อำนาจหน้าที่” ในการคุ้มครองเด็ก เพื่อเอื้ออำนวยให้เจ้าหน้าที่เหล่านี้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเข้าถึงตัวเด็กที่อยู่ในระดับท้องถิ่นได้

นอกจากนี้ การปรับปรุงคุณภาพของบริการด้านคุ้มครองเด็ก รวมทั้ง การติดตามและประเมินผลก็เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง โดยการระบุตัวเด็ก การส่งต่อการดูแลและการให้คำปรึกษาจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อช่วยให้เด็ก ๆ ที่ถูกระทำรุนแรงได้รับการฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจและกลับคืนสู่สภาวะปกติได้ โดยไม่มีเด็กคนใดต้องตกหล่นระหว่างกระบวนการคุ้มครองเด็กนี้

ประเทศไทยจำเป็นต้องลงทุนในทุกขั้นตอนของกระบวนการคุ้มครองเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาคุณภาพบริการ การจัดให้มีกลไกคุ้มครองเด็กในระดับท้องถิ่น หรือการจ้างและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ด้านนี้มากขึ้น แนวทางดังกล่าวนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยส่งเสริมสุขภาวะให้แก่เด็กและเยาวชนเท่านั้น แต่ยังเป็นการรับรองว่าเด็กและคนหนุ่มสาวในประเทศไทยมีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการความรุนแรง การล่วงละเมิด การแสวงประโยชน์ การทอดทิ้ง ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอย่างแท้จริง

สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนจากสื่อ

สถานการณ์และปัญหาของเด็กและเยาวชนไทยขณะนี้กำลังเผชิญกับความเสี่ยงมากมายอันเกิดจากสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่อันตราย ล้อมรอบตัว เด็กและเยาวชนจำนวนมากซึมซับพฤติกรรมความรุนแรง สื่อลามก อนาจาร เสพยาเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร อยู่ในแหล่งมั่วสุม และอื่น ๆ จนพฤติกรรมเหล่านี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตร่วมสมัยของเด็กและเยาวชนที่เติบโตขึ้นทุกวัน

ประจำเดือนมกราคม พ.ศ. 2563

รูปภาพที่ 2 รายงานสถานการณ์ เดือนมกราคม 2563

1. สถานการณ์อาเซียนบวก 3 ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่
 - 1.1 โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
 - 1.2 ปัญหาภัยแล้งภาคอีสาน
 - 1.3 การล่องละเมิดทางเพศในเด็กและสตรี
 - 1.4 ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม
 - 1.5 สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5
 - 1.6 สถานการณ์ค้ายาเสพติด
2. สถานการณ์สำคัญในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่
 - 2.1 ค่าฝุ่น PM 2.5 สูงขึ้น 38 พื้นที่ ใผลกระทบต่อสุขภาพ
 - 2.2 สธ. มอบของขวัญวันเด็ก บริการตรวจคัดกรองโรคหายากฟรี แก่ทารกแรกเกิด
3. สถานการณ์สำคัญของเด็กและเยาวชนในช่วงเดือนมกราคม 2563
จากรายงานข่าวในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประจำเดือนมกราคม 2563 พบว่ามีประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่สำคัญ ดังนี้
 - 3.1 เด็ก พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 16 ประเด็น จำนวน 82 กรณี ดังนี้
 - อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน จำนวน 19 กรณี คิดเป็นร้อยละ 23.17
 - อันดับที่ 2 อุบัติเหตุเสียชีวิตทางถนน จำนวน 11 กรณี คิดเป็นร้อยละ 8.53
 - อันดับที่ 3 ถูกทำร้ายร่างกาย จำนวน 7 กรณี คิดเป็นร้อยละ 10.75
 - อันดับที่ 4 ป่วย/พิการ จำนวน 6 กรณี คิดเป็นร้อยละ 7.31จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนมกราคม 2563 เด็กถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืนมีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เด็กเกิดอุบัติเหตุเสียชีวิตทางถนน เด็กถูกทำร้ายร่างกาย และป่วย/พิการ ตามลำดับ

3.2 เยาวชน พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 13 ประเด็น จำนวน 27 กรณี ดังนี้

อันดับที่ 1 เสพยาเสพติด จำนวน 4 กรณี คิดเป็นร้อยละ 14.81

อันดับที่ 2 ฆ่าตัวตาย ถูกกระทำอนาจาร ทำลายทรัพย์สิน/คนอื่น ประเด็นละ 3 กรณี คิดเป็นร้อยละ 11.11

อันดับที่ 3 ทะเลาะวิวาท ค้ายาเสพติด ถูกทำร้าย ฆ่าผู้อื่น ประเด็นละ 2 กรณี คิดเป็นร้อยละ 7.40

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนมกราคม 2563 เยาวชนเสพยาเสพติดมีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เยาวชนฆ่าตัวตาย ถูกกระทำอนาจาร ทำลายทรัพย์สิน/คนอื่น และทะเลาะวิวาท ค้ายาเสพติด ถูกทำร้ายร่างกาย ฆ่าผู้อื่น ตามลำดับ

ประจำเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563

รูปภาพที่ 3 รายงานสถานการณ์ เดือนกุมภาพันธ์ 2563

1. สถานการณ์อาเซียนบวก 3 ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่
 - 1.1 โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
 - 1.2 ปัญหาภัยแล้งภาคอีสาน
 - 1.3 การล่องละเมิดทางเพศในเด็กและสตรี
 - 1.4 ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม
 - 1.5 สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5
 - 1.6 สถานการณ์ค้ายมนุษย์
2. สถานการณ์สำคัญในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่
 - 2.1 ผลสำรวจเด็กไทยเครียดกว่ววิชาตั้งแต่ 5 ปี
 - 2.2 แพทย์สภา ร้อง ปชช. กลุ่มเสี่ยงต้องรับการตรวจรักษา ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019
3. สถานการณ์สำคัญของเด็กและเยาวชนในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2563
จากรายงานข่าวในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2563 พบว่า มีประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่สำคัญ ดังนี้
 - 3.1 เด็ก พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 17 ประเด็น จำนวน 82 กรณี ดังนี้
 - อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน จำนวน 19 กรณี คิดเป็นร้อยละ 23.17
 - อันดับที่ 2 ถูกทำร้ายร่างกาย จำนวน 11 กรณี คิดเป็นร้อยละ 13.41
 - อันดับที่ 3 ป่วย/พิการ จำนวน 9 กรณี คิดเป็นร้อยละ 10.97
 - อันดับที่ 4 เด็กจมน้ำ จำนวน 7 กรณี คิดเป็นร้อยละ 8.53

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 เด็กถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน มีสถิติสูงสุด รองลงมา คือ เด็กถูกทำร้ายร่างกาย ป่วย/พิการ และเด็กจมน้ำ ตามลำดับ

3.2 เยาวชน พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 8 ประเด็น จำนวน 26 กรณี ดังนี้
 อันดับที่ 1 เสพยาเสพติด จำนวน 6 กรณี คิดเป็นร้อยละ 23.07
 อันดับที่ 2 ค้ายาเสพติด จำนวน 5 กรณี คิดเป็นร้อยละ 19.23
 อันดับที่ 3 ถูกกระทำอนาจาร จำนวน 4 กรณี คิดเป็นร้อยละ 15.38
 อันดับที่ 4 ฆ่าตัวตาย และภัยออนไลน์ ประเด็นละ 3 กรณี
 คิดเป็นร้อยละ 11.53

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือน
 กุมภาพันธ์ 2563 เยาวชนเสพยาเสพติด มีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เยาวชน
 ค้ายาเสพติด ถูกกระทำอนาจาร ฆ่าตัวตาย และภัยออนไลน์ ตามลำดับ

ประจำเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563

รูปภาพที่ 4 รายงานสถานการณ์ เดือนมีนาคม 2563

1. สถานการณ์อาเซียนบวก 3 ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่
 - 1.1 โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
 - 1.2 ปัญหาภัยแล้งภาคอีสาน
 - 1.3 การล่องละเมิดทางเพศในเด็กและสตรี
 - 1.4 ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม
 - 1.5 สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5
 - 1.6 สถานการณ์ค้ายาเสพติด
2. สถานการณ์สำคัญในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่
 - 2.1 เผยผลกระทบทั่วโลก นร. กว่า 300 ล้านคน หยุดเรียนป้องกันการระบาดโควิด 19
 - 2.2 ศธ. จัดตั้งศูนย์คุ้มครองช่วยเหลือ นร.- นศ. กรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ
3. สถานการณ์สำคัญของเด็กและเยาวชนในช่วงเดือนมีนาคม 2563
จากรายงานข่าวในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประจำเดือนมีนาคม 2563 พบว่ามีประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่สำคัญ ดังนี้
 - 3.1 เด็ก พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 16 ประเด็น จำนวน 66 กรณี ดังนี้
 - อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน จำนวน 22 กรณี คิดเป็นร้อยละ 33.33
 - อันดับที่ 2 ถูกทำร้ายร่างกาย จำนวน 9 กรณี คิดเป็นร้อยละ 13.63
 - อันดับที่ 3 ยาเสพติด จำนวน 5 กรณี คิดเป็นร้อยละ 7.57
 - อันดับที่ 4 ป่วย/พิการ จำนวน 4 กรณี คิดเป็นร้อยละ 6.06

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนมีนาคม 2563 เด็กถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน มีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เด็กถูกทำร้ายร่างกาย ยาเสพติด และป่วย/พิการ ตามลำดับ

3.2 เยาวชน พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 12 ประเด็น จำนวน 25 กรณี ดังนี้

อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร จำนวน 6 กรณี คิดเป็นร้อยละ 24.0

อันดับที่ 2 ฆ่าตัวตาย จำนวน 5 กรณี คิดเป็นร้อยละ 20.0

อันดับที่ 3 ถูกทำร้าย จำนวน 3 กรณี คิดเป็นร้อยละ 12.0

อันดับที่ 4 ทำลายทรัพย์สิน/คนอื่น กระทำอนาจารผู้อื่น ประเด็นละ 2 กรณี คิดเป็นร้อยละ 8.0

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนมีนาคม 2563 เยาวชนถูกกระทำอนาจาร มีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เยาวชนฆ่าตัวตาย ถูกทำร้าย ทำลายทรัพย์สิน/คนอื่น กระทำอนาจารผู้อื่น ตามลำดับ

ประจำเดือนเมษายน พ.ศ. 2563

รูปภาพที่ 5 รายงานสถานการณ์ เดือนเมษายน 2563

1. สถานการณ์อาเซียนบวก 3 ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่

1.1 โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1.2 ปัญหาภัยแล้งภาคอีสาน

1.3 การล่องละเมิดทางเพศในเด็กและสตรี

1.4 ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม

1.5 สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5

1.6 สถานการณ์ค้ายาเสพติด

2. สถานการณ์สำคัญในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่

2.1 ปปส. เผยเฮอร์โธอิน กลับมาระบาดในกลุ่มเยาวชนให้ทุกภาคส่วนเฝ้าระวังใกล้ชิด

2.2 สธ. ห่วงเยาวชนไทยอายุต่ำกว่า 18 ปี ติดบุหรี่ พบกว่า 4 หมื่นราย

3. สถานการณ์สำคัญของเด็กและเยาวชนในช่วงเดือนเมษายน 2562

จากรายงานข่าวในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประจำเดือนเมษายน 2563 พบว่ามีประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่สำคัญ ดังนี้

3.1 เด็ก พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 14 ประเด็น จำนวน 57 กรณี ดังนี้

อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร จำนวน 13 กรณี คิดเป็นร้อยละ 22.80

อันดับที่ 2 ถูกทำร้ายร่างกาย จำนวน 8 กรณี คิดเป็นร้อยละ 14.03

อันดับที่ 3 ป่วย/พิการ และยากจน จำนวนประเด็นละ 6 กรณี

คิดเป็นร้อยละ 10.52

อันดับที่ 4 ลักพาตัว/เด็กหาย จำนวน 4 กรณี คิดเป็นร้อยละ 7.01

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนเมษายน 2563 เด็กถูกกระทำอนาจารมีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เด็กถูกทำร้ายร่างกาย ป่วย/พิการ และยากจน และเด็กที่ถูกลักพาตัว/เด็กหาย ตามลำดับ

3.2 เยาวชน พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 10 ประเด็น จำนวน 85 กรณี ดังนี้

อันดับที่ 1 มั่วสุม/อายุต่ำเข้าฝัก จำนวน 64 กรณี คิดเป็นร้อยละ 75.29

อันดับที่ 2 ขาดตัวตาย จำนวน 7 กรณี คิดเป็นร้อยละ 8.23

อันดับที่ 3 ทำลายทรัพย์สิน/ทำร้ายผู้อื่น และค้ายาเสพติด ประเด็นละ 4 กรณี คิดเป็นร้อยละ 4.70

อันดับที่ 4 ขโมย/จี้ปล้น และเครียดตกงาน ประเด็นละ 3 กรณี คิดเป็นร้อยละ 3.52

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนเมษายน 2563 เยาวชนที่มั่วสุม/อายุต่ำเข้าผู้มีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เยาวชนที่ฆ่าตัวตาย ทำลายทรัพย์สิน/ทำร้ายผู้อื่นและค้ายาเสพติด ขโมยจี้ปล้นและเครียดตกงาน ตามลำดับ

ประจำเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2563

รูปภาพที่ 6 รายงานสถานการณ์ เดือนพฤษภาคม 2563

1. สถานการณ์อาชญากรรม 3 ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่
 - 1.1 โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
 - 1.2 ปัญหาภัยแล้งภาคอีสาน
 - 1.3 การล่อลวงละเมิดทางเพศในเด็กและสตรี
 - 1.4 ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม
 - 1.5 สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5
 - 1.6 สถานการณ์ค้ายาเสพติด
2. สถานการณ์สำคัญในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่
 - 2.1 เปิดสถิติแม่วัยใสทำแท้งปีละกว่า 10,000 ราย
 - 2.2 โพลเผยเด็กยากจน 66.4 % จะหมดโอกาสเรียนต่อหากรัฐไม่ช่วยเหลือช่วงโควิด-19
 - 2.3 องค์การผู้หญิงและเด็ก 92 องค์การ ร้อง ศธ. หยุดครูล่อลวงละเมิดนักเรียน
3. สถานการณ์สำคัญของเด็กและเยาวชนในช่วงเดือนพฤษภาคม 2562 จากรายงานข่าวในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประจำเดือนพฤษภาคม 2563 พบว่ามีประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่สำคัญ ดังนี้
 - 3.1 เด็ก พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 17 ประเด็น จำนวน 79 กรณี ดังนี้
 - อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน จำนวน 21 กรณี คิดเป็นร้อยละ 26.58
 - อันดับที่ 2 ยากจน จำนวน 16 กรณี คิดเป็นร้อยละ 20.25
 - อันดับที่ 3 ป่วย/พิการ จำนวน 6 กรณี คิดเป็นร้อยละ 7.59
 - อันดับที่ 4 ถูกทำร้ายร่างกาย และขโมย/จี้ปล้น ประเด็นละ 4 กรณี คิดเป็นร้อยละ 5.06

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนพฤษภาคม 2563 เด็กถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืนมีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เด็กยากจน เด็กป่วย/พิการ และเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายและขโมย/จี้ปล้น ตามลำดับ

3.2 เยาวชน พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 15 ประเด็น จำนวน 84 กรณี ดังนี้

อันดับที่ 1 มั่วสุม/อายุต่ำเข้าฝับ จำนวน 50 กรณี คิดเป็นร้อยละ 59.52

อันดับที่ 2 ป่วย/พิการ จำนวน 7 กรณี คิดเป็นร้อยละ 8.33

อันดับที่ 3 ฆ่าตัวตาย จำนวน 6 กรณี คิดเป็นร้อยละ 7.14

อันดับที่ 4 โดนน้ำป่าพัด จำนวน 5 กรณี คิดเป็นร้อยละ 5.95

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนพฤษภาคม 2563 เยาวชนที่มั่วสุม/อายุต่ำเข้าฝับมีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เยาวชนป่วย/พิการ ฆ่าตัวตาย โดนน้ำป่าพัด ตามลำดับ

ประจำเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563

รูปภาพที่ 7 รายงานสถานการณ์ เดือนมิถุนายน 2563

1. สถานการณ์อาเซียนบวก 3 ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่
 - 1.1 โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
 - 1.2 ปัญหาภัยแล้งภาคอีสาน
 - 1.3 การล่องละเมิดทางเพศในเด็กและสตรี
 - 1.4 ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม
 - 1.5 สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5
 - 1.6 สถานการณ์ค้ามนุษย์
2. สถานการณ์สำคัญในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่
 - 2.1 แพทย์เตือนฤดูฝนต้องเพิ่มความระวัง ไข้เลือดออก - ไข้ซิกนุงุนยา
 - 2.2 สถานการณ์โควิด-19 เผยธุรกิจโรงแรมในไทยปิดกิจการกว่า 30%
3. สถานการณ์สำคัญของเด็กและเยาวชนในช่วงเดือนมิถุนายน 2562
จากรายงานข่าวในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประจำเดือนมิถุนายน 2563 พบว่ามีประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่สำคัญ ดังนี้
 - 3.1 เด็ก พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 18 ประเด็น จำนวน 114 กรณี ดังนี้
 - อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน จำนวน 35 กรณี คิดเป็นร้อยละ 30.70
 - อันดับที่ 2 ยาจน จำนวน 22 กรณี คิดเป็นร้อยละ 19.29
 - อันดับที่ 3 จมน้ำ จำนวน 8 กรณี คิดเป็นร้อยละ 7.01
 - อันดับที่ 4 ป่วย/พิการ เด็กถูกทอดทิ้ง/ละเลย ประเด็นละ 7 กรณี คิดเป็นร้อยละ 6.14

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนมิถุนายน 2563 เด็กถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืนมีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เด็กยาจน เด็กจมน้ำ และเด็กป่วย/พิการ เด็กถูกทอดทิ้ง/ละเลย ตามลำดับ
 - 3.2 เยาวชน พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 11 ประเด็น จำนวน 25 กรณี ดังนี้
 - อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน จำนวน 5 กรณี คิดเป็นร้อยละ 20
 - อันดับที่ 2 ทำลายทรัพย์สิน/ทำร้ายผู้อื่น ยาจน เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ประเด็นละ 3 กรณี คิดเป็นร้อยละ 12
 - อันดับที่ 3 ขาดตัวตาย กระทำอนาจารผู้อื่น ประเด็นละ 2 กรณี คิดเป็นร้อยละ 8

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 3 ประเด็น พบว่าในเดือนมิถุนายน 2563 เยาวชนถูกระทำอนาจาร/ข่มขืน มีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เยาวชนทำลายทรัพย์สิน/ทำร้ายผู้อื่น ยากจน เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ฆ่าตัวตาย และถูกระทำอนาจารผู้อื่น ตามลำดับ

ประจำเดือนกรกฎาคม 2563

รูปภาพที่ 8 รายงานสถานการณ์ เดือนกรกฎาคม 2563

1. สถานการณ์อาเซียนบวก 3 ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่
 - 1.1 โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
 - 1.2 ปัญหาภัยแล้งภาคอีสาน
 - 1.3 การล่องละเมิดทางเพศในเด็กและสตรี
 - 1.4 ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม
 - 1.5 สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5
 - 1.6 สถานการณ์ค้ายาเสพติด
2. สถานการณ์สำคัญในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่
 - 2.1 สั่งปิด 11 รร. ในเขตเทศบาลไม่มีกำหนด หลังพบทหารอียิปต์ติดเชื้อโควิด 19
 - 2.2 เตือน ปชช. เลี่ยงลุยน้ำโรคฉี่หนูระบาดพบผู้ป่วย 147 ราย เสียชีวิต 5 ราย
3. สถานการณ์สำคัญของเด็กและเยาวชนในช่วงเดือนกรกฎาคม 2563

จากรายงานข่าวในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประจำเดือนกรกฎาคม 2563 พบว่ามีประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่สำคัญ ดังนี้

 - 3.1 เด็ก พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 17 ประเด็น จำนวน 85 กรณี ดังนี้
 - อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน จำนวน 24 กรณี คิดเป็นร้อยละ 28.23
 - อันดับที่ 2 ยาเสพติด จำนวน 11 กรณี คิดเป็นร้อยละ 12.94
 - อันดับที่ 3 ถูกทำร้ายร่างกาย จำนวน 10 กรณี คิดเป็นร้อยละ 11.76
 - อันดับที่ 4 ป่วยพิการ จำนวน 6 กรณี คิดเป็นร้อยละ 7.05

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนกรกฎาคม 2563 เด็กถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืนมีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เด็กยาเสพติด ถูกทำร้ายร่างกาย และเด็กป่วยพิการ ตามลำดับ

3.2 เยาวชน พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 12 ประเด็น จำนวน 26 กรณี ดังนี้

อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร จำนวน 5 กรณี คิดเป็นร้อยละ 19.23

อันดับที่ 2 ฆ่าตัวตาย จำนวน 4 กรณี คิดเป็นร้อยละ 15.38

อันดับที่ 3 ทำลายทรัพย์สิน/ผู้อื่น และค้ายาเสพติด จำนวน 3 กรณี คิดเป็นร้อยละ 11.53

อันดับที่ 4 กระทำอนาจารผู้อื่น และเด็กแว้น จำนวน 2 กรณี คิดเป็นร้อยละ 7.69

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนกรกฎาคม 2563 เยาวชนถูกกระทำอนาจารมีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เยาวชน ฆ่าตัวตาย ทำลายทรัพย์สิน/ผู้อื่น และค้ายาเสพติด กระทำอนาจารผู้อื่น และเด็กแว้น ตามลำดับ

ประจำเดือนสิงหาคม 2563

รูปภาพที่ 9 รายงานสถานการณ์ เดือนสิงหาคม 2563

1. สถานการณ์อาเซียนบวก 3 ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่

- 1.1 โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
- 1.2 ปัญหาย้ายถิ่นภาคอีสาน
- 1.3 การล่องละเมิดทางเพศในเด็กและสตรี
- 1.4 ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม
- 1.5 สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5
- 1.6 สถานการณ์ค้ายาเสพติด

2. สถานการณ์สำคัญในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่

- 2.1 สพฐ. สั่งทุกโรงเรียนในสังกัดเปิดพื้นที่ให้นักเรียนชุมนุม ห้ามคนนอกร่วม
- 2.2 ยูนิเซฟเรียกร้องให้ทุกฝ่ายปกป้องเด็กและเยาวชนจากการชุมนุมในไทยย้ำดาราแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์

3. สถานการณ์สำคัญของเด็กและเยาวชนในช่วงเดือนกรกฎาคม 2563

จากรายงานข่าวในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประจำเดือนสิงหาคม 2563 พบว่ามีประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่สำคัญ ดังนี้

- 3.1 เด็ก พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 18 ประเด็น จำนวน 93 กรณี ดังนี้
 - อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน จำนวน 30 กรณี คิดเป็นร้อยละ 32.25
 - อันดับที่ 2 ถูกทำร้ายร่างกาย จำนวน 11 กรณี คิดเป็นร้อยละ 11.82
 - อันดับที่ 3 ยาเสพติด จำนวน 10 กรณี คิดเป็นร้อยละ 10.75
 - อันดับที่ 4 เด็กจมน้ำ จำนวน 7 กรณี คิดเป็นร้อยละ 7.52

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนสิงหาคม 2563 เด็กถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน มีสถิติสูงสุด รองลงมาคือ เด็กถูกทำร้ายร่างกาย เด็กยาเสพติด และเด็กจมน้ำ ตามลำดับ

3.2 เยาวชน พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 12 ประเด็น จำนวน 26 กรณี ดังนี้
อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร จำนวน 5 กรณี คิดเป็นร้อยละ 19.23
อันดับที่ 2 ฆ่าตัวตาย จำนวน 4 กรณี คิดเป็นร้อยละ 15.38
อันดับที่ 3 ทำลายทรัพย์สิน/ผู้อื่น และค้ายาเสพติด จำนวน 3 กรณี
คิดเป็นร้อยละ 11.53
อันดับที่ 4 กระทำอนาจารผู้อื่น และเด็กแว้น จำนวน 2 กรณี คิดเป็น
ร้อยละ 7.69

จากประเด็นปัญหาสูงสุดทั้ง 4 ประเด็น พบว่าในเดือนกรกฎาคม 2563
เยาวชนถูกกระทำอนาจารมีสถิติสูงสุด รองลงมา คือ เยาวชนฆ่าตัวตาย ทำลาย
ทรัพย์สิน/ผู้อื่น และค้ายาเสพติด กระทำอนาจารผู้อื่น และเด็กแว้น ตามลำดับ

